

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
«ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ, ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

Άρθρο 1

Στο άρθρο 57 παρ. 2 προστίθεται ο προσδιορισμός του ύψους της χρηματικής ποινής όταν αυτή απειλείται διαζευκτικά με την ποινή της παροχής κοινωφελούς εργασίας και ορίζεται ότι αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τις ενενήντα ημερήσιες μονάδες, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

Στην παράγραφο 5 του άρθρου 80 προστίθεται τελευταίο εδάφιο, ώστε να αποσαφηνιστεί ότι το αίτημα αλλαγής του τρόπου έκτισης της χρηματικής ποινής δεν υποβάλλεται άπαξ. Κάθε συγκεκριμένο αίτημα μπορεί να υποβληθεί μία φορά, που σημαίνει ότι ο καταδικασθείς θα μπορούσε να υποβάλει τρία αιτήματα διαφορετικού περιεχομένου, σύμφωνα με όσα ορίζει ειδικότερα η συγκεκριμένη παράγραφος.

Στο άρθρο 94 προστίθεται τέταρτη παράγραφος, που συνιστά εξαίρεση στον κανόνα των άρθρων 94 παρ. 1 και 97, βάσει της οποίας, ποινές στερητικές της ελευθερίας ανώτερες του ενός έτους που επιβάλλονται για κακούργημα ή πλημμέλημα με δόλο, το οποίο τέλεσε κρατούμενος κατά τη διάρκεια της αδειάς του, εκτίονται ολόκληρες μετά την έκτιση της ποινής που επιβλήθηκε ή θα επιβληθεί για την πράξη για την οποία ήταν κρατούμενος.

Στο άρθρο 99 τροποποιείται το τελευταίο εδάφιο της πρώτης του παραγράφου και διευκρινίζεται ότι ο χρόνος της αναστολής αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης που χορηγεί την αναστολή, εάν ο καταδικασθείς είναι παρών, ενώ σε περίπτωση που είναι απών, η έναρξη της αναστολής τοποθετείται στον χρόνο επίδοσης της απόφασης.

Στο άρθρο 104Α προστίθεται τελευταίο εδάφιο στην πρώτη παράγραφο προκειμένου να περιοριστεί η παροχή κοινωφελούς εργασίας σε στοιχειωδώς εφαρμόσιμο πλαίσιο. Ορίζεται ειδικότερα ότι ενώ κάθε ημέρα φυλάκισης δεν μπορεί να αντιστοιχεί σε περισσότερες από τρεις ώρες κοινωφελούς εργασίας, σε κάθε περίπτωση, η διάρκεια της κοινωφελούς εργασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δύο χιλιάδες ώρες.

Στο άρθρο 110Α αυξάνεται ο ελάχιστος χρόνος παραμονής στη φυλακή προκειμένου να απολυθεί ο καταδικασθείς υπό τον όρο της κατ' οίκον έκτισης της ποινής με ηλεκτρονική επιτήρηση. Αντί των αρχικά προβλεπόμενων δεκαεπτά ετών, το όριο αυτό αυξάνεται στα είκοσι δύο έτη στην παράγραφο 2 εδ β', ενώ σε περίπτωση ευεργετικού υπολογισμού το όριο αυξάνεται από τα δεκαέξι στα είκοσι έτη στην παράγραφο 4 εδ. τελευταίο.

Άρθρο 2

Στο άρθρο 137Α προστίθεται δεύτερη παράγραφος, ώστε η χώρα μας να υιοθετήσει πλήρως τον ορισμό της Διεθνούς Σύμβασης για τα βασανιστήρια. Με βάση τη Σύμβαση, για την τέλεση της πράξης δεν είναι αναγκαίο σε κάθε περίπτωση να αποβλέπει ο δράστης σε κάποιους σκοπούς. Το έγκλημα τελείται ακόμα και όταν, ανεξαρτήτως σκοπών, η επιλογή του

παθόντος έχει γίνει λόγω συγκεκριμένων χαρακτηριστικών, όπως του φύλου, της θρησκείας κλπ.

Λόγω της προσθήκης της παραγράφου αυτής, τροποποιείται η αρίθμηση των επόμενων παραγράφων και εν μέρει το περιεχόμενό τους, ώστε πλέον να καλύπτεται η αναφορά στις αναριθμημένες παραγράφους του άρθρου.

Τέλος, σε ό,τι αφορά την έννοια των βασανιστηρίων, χρησιμοποιείται ο όρος «εσκεμμένη» αντί του παλαιότερου «μεθοδευμένη», ο οποίος είχε δημιουργήσει σύγχυση στη νομολογία. Με τον όρο «εσκεμμένη» αποδίδεται ο όρος «intentionally» του αγγλικού κειμένου. Ειδικότερα, με τη χρήση του όρου αυτού επιχειρείται να αποσαφηνιστεί ότι από την έννοια των βασανιστηρίων αποκλείεται μόνο η «απαράσκευη» πρόκληση πόνου, εξάντλησης κλπ - η οποία έχει εξαιρεθεί και από το ΕΔΔΑ από την έννοια των βασανιστηρίων.

Άρθρο 3

Στο άρθρο 142 απλώς διορθώνεται η σειρά των απειλούμενων ποινών και η χρηματική ποινή, ως βαρύτερη, προηγείται της κοινωφελούς εργασίας, σύμφωνα με τις επιλογές του νομοθέτη που ισχύουν και στα υπόλοιπα εγκλήματα του Ποινικού Κώδικα.

Στο άρθρο 142Α, αντί για τα αρχικά ΕΕ, αναφέρεται η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στα άρθρα 159 και 159^Α (παράγραφος 1) η διατύπωση εναρμονίζεται, προκειμένου οι διατάξεις περί δωροληψίας και δωροδοκίας πολιτικών προσώπων να εφαρμόζονται κατ'αντίστοιχο τρόπο και στους βουλευτές, στο σύνολο των καθηκόντων τους και όχι μόνο κατά το μέτρο που αυτά συνδέονται με τη συμμετοχή σε εκλογή ή ψηφοφορία. Περαιτέρω, καλύπτεται το κενό ως προς τους Υφυπουργούς που δεν αποτελούν μέλη της Κυβέρνησης με αποτέλεσμα να μην καταλαμβάνονται από την προϋφιστάμενη διατύπωση, χωρίς να συντρέχει προς τούτο επαρκής δικαιολογητική βάση.

Στο άρθρο 159Α τροποποιείται η τρίτη παράγραφος, προκειμένου να διευκρινιστεί αφενός ότι η ευθύνη του διευθυντή επιχείρησης ή άλλου προσώπου που έχει την εξουσία λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε επιχείρηση θεμελιώνεται μόνο όταν το πρόσωπο αυτό παραβιάζει συγκεκριμένο καθήκον επιμέλειας και αφετέρου ότι η ευθύνη θεμελιώνεται μόνο όταν η παραβίαση του καθήκοντος καλύπτεται από δόλο.

Με την προσθήκη της παραγράφου 3 στο άρθρο 168 Π.Κ. καθίσταται αξιόποινη η διακοπή ή διατάραξη της ομαλής διεξαγωγής του πλειστηριασμού δια της παράνομης, και παρά την θέληση του υπαλλήλου του πλειστηριασμού, εισόδου και παραμονής στον χώρο διενέργειάς του πλειστηριασμού, με σκοπό την διεύρυνση της ποινικής προστασίας των υπαλλήλων του πλειστηριασμού κατά την εκ μέρους τους διενέργεια πλειστηριασμών, με την ποινικοποίηση όχι μόνον της διακοπής της διαδικασίας του πλειστηριασμού η οποία επιτυγχάνεται με την χρήση βίας ή την απειλή βίας κατ' άρθρο 167 παρ. 1 Π.Κ., αλλά και της διακοπής της ως άνω διαδικασίας που επιδιώκεται δια της παράνομης εισόδου και παραμονής στον χώρο του πλειστηριασμού, καθώς και της με τον τρόπο αυτό, διατάραξης της διαδικασίας του πλειστηριασμού. Η διακοπή ή η διατάραξη της διαδικασίας του πλειστηριασμού κατά τα ανωτέρω, καθίσταται αξιόποινη ακόμα και όταν επιτυγχάνεται δια της παράνομης εισόδου και παραμονής στο χώρο που χρησιμοποιείται από υπάλληλο πλειστηριασμού κατά τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης, ενός και μόνον προσώπου.

Στο άρθρο 169Α η πράξη που τυποποιείται στην πρώτη παράγραφο επισύρει ποινή φυλάκισης έως τρία έτη ή χρηματική ποινή αντί της ποινής φυλάκισης έως ένα έτος ή χρηματική ποινή που ισχύει, για λόγους γενικής πρόληψης του αδικήματος. Επιπλέον προστίθεται δεύτερη παράγραφος, με την οποία ανάγεται σε πλημμέλημα η παραβίαση των περιοριστικών όρων σχετικά με την ελευθερία κίνησης και διαμονής που έχουν επιβληθεί με δικαστική απόφαση ή με βούλευμα, μετά τη συμπλήρωση του εκάστοτε ανώτατου ορίου της διάρκειας της προσωρινής κράτησης. Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου αναριθμείται σε τρίτη.

Τροποποιείται το εδάφιο β' της 2^{ης} παράγραφος του άρθρου 173, ώστε να είναι απολύτως σαφές ότι η συμμετοχή υπαλλήλου επιφορτισμένου με τη φύλαξη των φυλακισμένων ατόμων αποτελεί σε κάθε περίπτωση ένα βαρύ πλημμέλημα, που συνεπάγεται έκτιση της ποινής στη φυλακή.

Στο άρθρο 187 προστίθεται παράγραφος που φέρει τον αριθμό 4 και η υφιστάμενη παράγραφος 4 αναριθμείται σε παράγραφο 5, με την οποία ανάγονται σε αυτοτελές έγκλημα, πράξεις συμβολής στις δραστηριότητες της εγκληματικής οργάνωσης της παρ. 1, ακόμα και αν δεν αποδεικνύεται η σύνδεσή τους με την τέλεση συγκεκριμένων εγκλημάτων, ώστε η Χώρα μας να εναρμονιστεί με την απόφαση πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου της Ευρώπης και ειδικότερα με τις επιταγές του άρθρου 2 της απόφασης αυτής.

Στο άρθρο 187Α πραγματοποιούνται ουσιώδεις αλλαγές, προκειμένου να εναρμονιστεί το ελληνικό δίκαιο με την Οδηγία 2017/541 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ειδικότερα, στην παράγραφο 1 η αναφορά στα κοινώς επικίνδυνα εγκλήματα αντικαθίσταται από την αναφορά στα εγκλήματα γενικής διακινδύνευσης, ώστε να είναι απολύτως σαφές ότι περιλαμβάνονται και όχι μόνο τα εγκλήματα του 13^{ου} κεφαλαίου του Ειδικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα, αλλά όλα τα εγκλήματα που δημιουργούν κίνδυνο για αόριστο αριθμό προσώπων. Προστίθεται ακόμα η αναφορά στα εγκλήματα κατά της δημόσιας τάξης, προκειμένου να συμπεριληφθούν όλες οι πράξεις που σχετίζονται με αγορά ή κατοχή όπλων.

Στην παράγραφο 5, το έγκλημα της παροχής εκπαίδευσης στην κατασκευή ή χρήση εκρηκτικών, όπλων κλπ. μετατρέπεται σε έγκλημα σκοπού, όπως απαιτεί η Οδηγία. Διευκρινίζεται ειδικότερα ότι για την τέλεση του εγκλήματος απαιτείται αυτό να τελείται με σκοπό την τέλεση ή τη συμβολή στην τέλεση ενός από τα εγκλήματα της παραγράφου 1 και με επίγνωση του γεγονότος ότι η παρασχεθείσα τεχνογνωσία πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για τον σκοπό αυτόν. Στην ίδια παράγραφο εντάσσεται και το έγκλημα της παρακολούθησης εκπαίδευσης, όταν τελείται με τον ίδιο σκοπό.

Στην παράγραφο 6 αυξάνεται η ποινή της δημόσιας απειλής τέλεσης τρομοκρατικών πράξεων ή της δημόσιας διέγερσης σε τέλεση τέτοιας πράξης, ώστε αυτή να αντιστοιχεί απολύτως προς τη βαρύτητα της πράξης αυτής. Κατά τα λοιπά το έγκλημα παραμένει δυνητικής διακινδύνευσης.

Στην παράγραφο 7 εντάσσεται ως αξιόποινη πράξη η πραγματοποίηση ταξιδιού με σκοπό την τέλεση, τη συμβολή στην τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος ή τη συμμετοχή στις δραστηριότητες τρομοκρατικής ομάδας, με επίγνωση του γεγονότος ότι η εν λόγω συμμετοχή θα συμβάλει στις εγκληματικές δραστηριότητες αυτής της ομάδας ή με σκοπό προσφοράς ή παρακολούθησης εκπαίδευσης για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων, εφόσον το ταξίδι διευκολύνει την πραγμάτωση των σκοπών αυτών.

Στο άρθρο 187B γίνεται μια αναγκαία διόρθωση στο τελευταίο εδάφιο της 1^{ης} παραγράφου. Πιο συγκεκριμένα, το «σκοπείται» αντικαθίσταται από το «σκοπεί».

Προστίθεται επίσης 4^η παράγραφος στο ίδιο άρθρο, ώστε η Ελλάδα να είναι συνεπής με τις υποχρεώσεις της που πηγάζουν από την κύρωση της Σύμβασης Νο. 198 του Συμβουλίου της Ευρώπης. Βάσει του άρθρου 11 της Σύμβασης αυτής, οι αμετάκλητες καταδικαστικές αποφάσεις δικαστηρίων κρατών μερών στη συγκεκριμένη Σύμβαση πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ως επιβαρυντικές περιστάσεις κατά την επιμέτρηση της ποινής της υποστήριξης τρομοκρατικών πράξεων.

Στο άρθρο 213, παράγραφοι 2 και 3 διαγράφεται ο όρος «κιβδηλεία», που από παραδρομή είχε παραμείνει μετά την κατάργηση του ομώνυμου εγκλήματος.

Τροποποιείται η 4^η παράγραφος του άρθρου 235 ώστε να είναι απολύτως σαφές ότι τα διευθυντικά στελέχη θα πρέπει να καλύπτουν με δόλο την παραβίαση συγκεκριμένων καθηκόντων τους, λόγω της οποίας, από αμέλειά τους καθίσταται δυνατή μια πράξη δωροληψίας.

Στην 2^η παράγραφο του άρθρου 236 αυξάνεται η προβλεπόμενη ποινή για την ενεργητική δωροδοκία χάριν πράξεων αντιτιθέμενων στα καθήκοντα του υπαλλήλου, η οποία από πλημμέλημα μετατρέπεται σε κακούργημα, με απειλούμενη ποινή κάθειρξης έως οκτώ έτη. Η 3^η παράγραφος του άρθρου τροποποιείται, ώστε να είναι σαφές πως τα διευθυντικά στελέχη νομικών προσώπων θα πρέπει να καλύπτουν με δόλο την παραβίαση συγκεκριμένων καθηκόντων τους, λόγω της οποίας, από αμέλειά τους καθίσταται δυνατή μια πράξη δωροδοκίας.

Τέλος, στην 4^η παράγραφο διευκρινίζεται ότι και η πλημμεληματική πράξη ενεργητικής δωροδοκίας που τελείται στην αλλοδαπή από ημεδαπό διώκεται αυτεπαγγέλτως, και δεν απαιτούνται οι όροι του άρθρου 6 παράγραφος 3.

Η 3^η παράγραφος του άρθρου 237 τροποποιείται, ώστε να είναι σαφές πως τα διευθυντικά στελέχη νομικών προσώπων θα πρέπει να καλύπτουν με δόλο την παραβίαση συγκεκριμένων καθηκόντων τους, λόγω της οποίας, από αμέλειά τους καθίσταται δυνατή μια πράξη δωροδοκίας.

Με το νέο άρθρο 237B σκοπείται η εναρμόνιση της εσωτερικής νομοθεσίας με τη Σύμβαση του ΟΟΣΑ για την δωροδοκία στις διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές, την οποία η Χώρα μας έχει κυρώσει με το ν. 2656/1998.

Άρθρο 4

Προστίθεται παράγραφος 2 στο άρθρο 272 ΠΚ, στην οποία προβλέπεται κακουρηματική μορφή του αδικήματος όταν αυτό τελείται από δράστη ο οποίος συμμετέχει σε πλήθος που διαπράττει βιαιοπραγίες εναντίον προσώπων ή πραγμάτων ή εισβάλλει παράνομα σε ξένα σπίτια ή άλλα ακίνητα (άρθρο 189 παρ. 1-3 ΠΚ). Η απειλή κάθειρξης έως δέκα έτη δικαιολογείται στην περίπτωση αυτή λόγω της αμεσότητας του κινδύνου που ενέχει η κατοχή εκρηκτικών υπό αυτές τις περιστάσεις.

Στο ίδιο άρθρο αναριθμείται η παράγραφος 2 σε 3.

Τροποποιείται η 1^η παράγραφος του άρθρου 290, προκειμένου οι προβλεπόμενες σε αυτό αυξημένες ποινές για τα εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα να ισχύουν σε όλες

τις μορφές των βασικών εγκλημάτων. Η τροποποίηση αυτή κρίθηκε αναγκαία προκειμένου να τηρείται η αρχή της αναλογικότητας.

Τροποποιείται η 1^η παράγραφος του άρθρου 290Α, προκειμένου οι προβλεπόμενες σε αυτό αυξημένες ποινές για τα εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα να ισχύουν σε όλες τις μορφές των βασικών εγκλημάτων, όπως και στο προηγούμενο άρθρο.

Τροποποιείται η 1^η παράγραφος του άρθρου 291, προκειμένου οι προβλεπόμενες σε αυτό αυξημένες ποινές για τα εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα να ισχύουν σε όλες τις μορφές των βασικών εγκλημάτων, όπως και στα προηγούμενα δύο άρθρα.

Με την προσθήκη στην παράγραφο 2 του άρθρου 308 και την επέκταση της αυτεπάγγελτης δίωξης του αδικήματος του άρθρου αυτού και όταν τελείται σε βάρος των υπαλλήλων του πλειστηριασμού κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους κατά τη διενέργεια των πλειστηριασμών, αίρεται οποιαδήποτε αμφιβολία σχετικά με την παροχή προστασίας σ' αυτούς και κατά τις διατάξεις του ως άνω άρθρου.

Άρθρο 5

Προστίθεται κακουργηματική μορφή κλοπής ως περίπτωση δ' στο άρθρο 374 παρ. 1 ΠΚ, όταν αυτή τελείται με διάρρηξη από δύο ή περισσότερα μέλη συμμορίας (άρθρο 187 παρ. 3 ΠΚ) που έχουν οργανωθεί για την διάπραξη κλοπών αυτού του είδους. Η απειλή κάθειρξης έως δέκα έτη δικαιολογείται από τον συνδυασμό των χαρακτηριστικών της πράξης με την επικινδυνότητα της συμμορίας. Η εν λόγω διακεκριμένη μορφή κλοπής θα συρρέει φαινομενικώς με την πράξη της παρ. 3 του άρθρου 187 ΠΚ, όπως και με εκείνη του άρθρου 334 ΠΚ.

Με την συμπλήρωση του εδαφίου γ στην παράγραφο 1 του άρθρου 390 ΠΚ, ενισχύεται ουσιωδώς το νομικό πλαίσιο, ώστε να προστατεύεται η ελευθερία άσκησης της οικονομικής δραστηριότητας, η οποία καταδεικνύει την αποτελεσματικότητα της δημοκρατικής λειτουργίας της εκτελεστικής εξουσίας στην άμεση και καθημερινή οικονομική δραστηριότητα του.

Άρθρο 6

Στη μεταβατική διάταξη του άρθρου 465 προστίθεται εδάφιο δεύτερο, βάσει του οποίου, σε περίπτωση αρχικής ή επιγενόμενης συρροής χρηματικής ποινής του άρθρου 80 του ισχύοντος ΠΚ με χρηματική ποινή του άρθρου 57 του προϊσχύσαντος ΠΚ ή ειδικών ποινικών νόμων που εξακολουθούν να ισχύουν, αυτές εκτίονται αθροιστικά. Η αθροιστική έκτιση των υπό συζήτηση χρηματικών ποινών επιβάλλεται από τη διαφορετική φύση τους και τον διαφορετικό τρόπο εκτέλεσής τους που οδηγούν σε αδυναμία ενσωμάτωσής τους σε ενιαία συνολική τιμή.

Με την νέα μεταβατική διάταξη του παρόντος νόμου ορίζεται ότι σε εκκρεμείς ποινικές διαδικασίες για απιστία, που έχουν ανοίξει χωρίς την υποβολή εγκλήσεως και για τις οποίες πλέον κατά τον παρόντα νόμο, απαιτείται έγκληση, ενώ κατά το προϊσχύσαν δίκαιο διώκονταν αυτεπαγγέλτως, συνεχίζονται, εφόσον ο δικαιούμενος να υποβάλει έγκληση, δηλώσει εντός τεσσάρων μηνών από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου ότι επιθυμεί την πρόοδό τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Άρθρο 7

Ι. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1. Τροποποίηση άρθρου 4 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Η ιδιαίτερη σοβαρότητα των εγκλημάτων για τα οποία αποφαίνεται το συμβούλιο πλημμελειοδικών, ύστερα από τη μεταφορά αρμοδιότητας σ' αυτό με τον νέο ΚΠΔ φαίνεται εκ πρώτης όψεως ασύμβατη με τη δυνατότητα αναπλήρωσης των πρωτοδικών στα συμβούλια πλημμελειοδικών από ειρηνοδίκη ή πταισματοδίκη. Υπό εγγύτερο πρίσμα, ωστόσο, και λαμβάνοντας υπόψη αφενός την πρόβλεψη της ανάλογης δυνατότητας στο τριμελές πλημμελειοδικείο και αφετέρου την υποστελέχωση των δικαστηρίων αλλά και την επικείμενη αναβάθμιση των πταισματοδικών - ειρηνοδικών, η δυνατότητα αυτή εμφανίζεται ως δικονομικά πρόσφορη λύση που καθίσταται αναγκαία για λόγους εύρυθμης λειτουργίας των συμβουλίων πλημμελειοδικών.

2. Προσθήκη στο άρθρο 14 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Η ρύθμιση συμπερίληψης στις περιπτώσεις αποκλειόμενων προσώπων του δικαστή και του εισαγγελέα που συνέπραξαν στην έκδοση παραπεμπτικού βουλεύματος ή στην παραπομπή του κατηγορουμένου με απευθείας κλήση κατ' άρθρο 309 αποσκοπεί στη διαμόρφωση μιας ενιαίας λύσης σε όλες τις όμοιες περιπτώσεις παραπομπής. Η ρύθμιση ενσαρκώνει την αξίωση αμεροληψίας όλων των προσώπων που έχουν προηγούμενη ενασχόληση με την υπόθεση, ώστε να αποτρέπεται η δημιουργία υπονοιών αντικειμενικής μεροληψίας κατά τις διακρίσεις του ΕΔΔΑ. Ενδεχόμενη διαφορετική ερμηνεία κατά την εφαρμογή όμοιας λειτουργικής αρμοδιότητας θα ήταν ασύμβατη, άλλωστε, τόσο υπό το πρίσμα της αρχής της ισότητας όσο και υπό συστηματικό πρίσμα γενικότερα.

Αυτονόητο είναι, ωστόσο, ότι η κρίση για το ανέφικτο της συγκρότησης του δικαστηρίου λειτουργεί και εν προκειμένω ως μηχανισμός αποσυμπίεσης στις περιπτώσεις πραγματικής αδυναμίας συγκρότησης του δικαστηρίου. Εφικτή οφείλει να θεωρείται, εξάλλου, η συγκρότηση του δικαστηρίου από άλλα πρόσωπα, όταν ο δικαστής ή ο εισαγγελέας μπορεί να αναπληρωθεί από τον τυχόν ορισθέντα για τη συγκεκριμένη δικάσιμο αναπληρωτή του. Αν ούτως ή άλλως δεν είναι δυνατός ο ορισμός αναπληρωτή λόγω του μικρού αριθμού υπηρετούντων δικαστών ή εισαγγελέων, τότε η συγκρότηση του δικαστηρίου οφείλει να θεωρείται ανέφικτη.

3. Προσθήκη στο άρθρο 29 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Η προτεινόμενη ρητή εξαίρεση στο δικαίωμα του Υπουργού Δικαιοσύνης να αναβάλλει ή να αναστείλει την ποινική δίωξη συνδέεται με τις συστάσεις της GRECO και την πληρότητα του νομικού μας πλαισίου σε σχέση με την καταπολέμηση της διαφθοράς στον δημόσιο τομέα και ιδίως την καταπολέμηση της δωροληψίας. Η υποχρέωση συμμόρφωσής μας συστοιχείται με τη διαβάθμιση της Χώρας στη διεθνή σχετική κλίμακα

καταπολέμησης της Διαφθοράς και αποσκοπεί στην αποτροπή εντυπώσεων μέσω του νομικού πλαισίου ως προς την αποφασιστικότητα και ετοιμότητα της Χώρας μας να αποτρέψει συμπεριφορές διαφθοράς.

4. Τροποποιήσεις στα άρθρα 33 και 35 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Η υπό στοιχείο α) προσθήκη κατατείνει στην ρύθμιση της λειτουργικής σχέσης των δύο ειδικών εισαγγελέων. Στην κατεύθυνση αυτή αφαιρείται η φράση «εξαιρουμένων των περιπτώσεων του άρθρου 33» από το τέλος της παρ. 3 του άρθρου 35 και προστίθεται στο τέλος του εδαφίου α' της παρ. 3 του άρθρου 33. Τούτο γιατί πριν την τροποποίηση αυτή φαινόταν ότι οι περιπτώσεις που υπάγονται στον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος εξαιρούνται από την αρμοδιότητα του Εισαγγελέα Διαφθοράς. Επειδή όμως η αρμοδιότητα του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς ρυθμίζεται με κριτήριο την ιδιότητα του φερομένου ως δράστη, πρέπει να διατηρείται ακόμα και στις περιπτώσεις που τα διερευνώμενα αδικήματα υπάγονται στον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, του οποίου η αρμοδιότητα εκτείνεται επί όλων των οικονομικών εγκλημάτων, ανεξαρτήτως της ιδιότητας του δράστη.

Η υπό στοιχείο β) προσθήκη ορισμού ενός νεότερου στην επετηρίδα αντεισαγγελέα εφετών, ως νόμιμου αναπληρωτή του εισαγγελέα εγκλημάτων διαφθοράς κρίθηκε αναγκαία για την προώθηση λειτουργικών αναγκών των προσώπων αυτών.

Η τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 35 κατέστη αναγκαία για να διασαφηνιστεί ότι στην αρμοδιότητα του εισαγγελέα εγκλημάτων διαφθοράς υπάγονται τα κακουργήματα που τελούν υπουργοί ή υφυπουργοί μόνον όταν αυτά δεν καταλαμβάνονται από τις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 86 του Συντάγματος και επιπλέον προκειμένου να διευρυνθεί το πεδίο αρμοδιότητας του ανωτέρω εισαγγελέα.

5. Προσθήκες στο άρθρο 43 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις:

Στις τρεις πρώτες περιπτώσεις η συμπλήρωση των διατάξεων του άρθρου 43 είναι αναγκαία, καθόσον με αυτήν διασαφηνίζεται η λειτουργική πορεία της εισαγγελικής δράσης στις επιμέρους περιπτώσεις της δικαστηριακής πρακτικής. Η ρητή χορήγηση στον εισαγγελέα εφετών της δυνατότητας να διατάξει, πριν την υποβολή της πρότασής του στο συμβούλιο εφετών, προανάκριση για τη συμπλήρωση του αποδεικτικού υλικού καλύπτει το κενό που υπήρχε στις περιπτώσεις μερικής ανεπάρκειας του αποδεικτικού υλικού. Εξάλλου, η συμπλήρωση του γράμματος των παρ. 3 και 4 με την αξίωση σαφούς προσδιορισμού του νομικού χαρακτηρισμού της πράξης εντάσσεται στον λειτουργικό ρόλο των εισαγγελέων και συνάμα οριοθετεί το πλαίσιο των λειτουργικών καθηκόντων τους, ώστε να αποτρέπονται παραγγελίες αφηρημένου χαρακτήρα ή γενικού περιεχομένου που μεταβιβάζουν απλώς τη διαχείριση μιας υπόθεσης, οδηγώντας την είτε σε επικίνδυνες δικαιοκρατικά συμπληρώσεις είτε σε αδράνεια.

Στην τέταρτη περίπτωση η αντικατάσταση του «διατάσσει» με τη λέξη «διατάσσεται» είναι απαραίτητη, καθόσον δεν αναφέρονταν στο γράμμα της διάταξης υποκείμενο που να διατάσσει τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης.

6. Προσθήκες στα άρθρα 48, 49 και 50 για την αποχή

Αιτιολογικές σκέψεις: Α) Η προσθήκη και των πλημμελημάτων που προβλέπουν τα άρθρα 386 παρ.1 εδ. α΄, 386Α παρ. 1 και 386Β παρ. 1 περ. α΄ στο ρυθμιστικό πεδίο της διάταξης του άρθρου 48 παρ. 2 για την αποχή από την ποινική δίωξη πλημμελημάτων υπό όρους γίνεται για την ταυτότητα του νομοθετικού λόγου που επέβαλλε την εφαρμογή της διάταξης για τα αδικήματα των άρθρων 375 και 390 ΠΚ. Η διαφοροποίηση σε σχέση με τα τελευταία δεν δικαιολογείται μετά την μετάταξη της απάτης στα κατ' έγκληση διωκόμενα, κατά την παρ. 1 του άρθρου 405 ΠΚ.

Β) Η κατάργηση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 48 δικαιολογείται με το σκεπτικό ότι τα μεν αναφερόμενα στην παρ. 2 αφορούν ξεχωριστή κατηγορία περιπτώσεων αποχής υπό όρους, η οποία αντιδιαστέλλεται από την κατηγορία των περιπτώσεων αποχής από τη δίωξη λόγω μειωμένου δημοσίου συμφέροντος, τα δε αναφερόμενα στις παρ. 3 έως 5 αφορούν διαφορετική διαδικαστική φάση που αρμόζει στον εισαγγελέα. Έτσι, στο πλαίσιο της παρ. 7, ύστερα από την άσκηση ποινικής δίωξης το ποινικό δικαστήριο, εφόσον κρίνει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1 για το μειωμένο δημόσιο συμφέρον, μπορεί να προβεί στην προσωρινή παύση της δίωξης, επιβάλλοντας τους αναγκαίους και ανάλογους προς την πράξη του κατηγορουμένου όρους. Στις λουπές περιπτώσεις αποχής υπό όρους στα πλημμελήματα που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 48 ΚΠΔ, δηλαδή στα πλημμελήματα των άρθρων 216, 242 παρ. 1 και 2, 375 παρ. 1, 386 παρ.1 εδ. α΄, 386Α παρ. 1, 386Β παρ. 1 περ. α΄, 390 παρ. 1 εδ. α΄ ΠΚ κ.λ.π., η εφαρμογή του θεσμού της αποχής εξαντλείται χρονικά στο πριν την άσκηση της δίωξης στάδιο. Ύστερα από την άσκηση δίωξης στα εν λόγω εγκλήματα, η αντιμετώπιση του κατηγορουμένου οφείλει να ενταχθεί στις ρυθμίσεις της ποινικής συνδιαλλαγής επί πλημμελημάτων, με την οποία συνάδει διαδικαστικά η περίπτωση της ασκηθείσας δίωξης.

Γ) Για τον ίδιο λόγο που αναφέρεται στο Α) γίνεται, αντιστοίχως, η προσθήκη των κακουργημάτων που προβλέπουν τα άρθρα 386 παρ.1 εδ. β΄, 386Α παρ. 1 εδ. β΄ και 386Β παρ. 1 περ. β΄ στο ρυθμιστικό πεδίο της διάταξης του άρθρου 49 για την αποχή από την ποινική δίωξη κακουργημάτων υπό όρους, δηλαδή για την ταυτότητα του νομοθετικού λόγου που επέβαλλε την εφαρμογή της διάταξης για τα αδικήματα των άρθρων 375 και 390 ΠΚ.

Δ) Ως συνακόλουθη προκύπτει, εξάλλου, και η προσθήκη στο πεδίο της διάταξης του άρθρου 50 για αποχή μετά από εντελή ικανοποίηση των εγκλημάτων που προβλέπονται στον Ν. 2803/2000 (ευρωπαϊκή). Η οριστική αποχή από την ποινική δίωξη μετά από εντελή ικανοποίηση και για τα αδικήματα αυτά δικαιολογείται για την ταυτότητα του νομοθετικού λόγου που επέβαλε τη ρύθμιση αυτή και για την κοινή απάτη (άρθρ. 386 ΠΚ σε συνδυασμό με άρθρ. 405 παρ. 2 ΠΚ). Άλλωστε, για τα αδικήματα του Ν. 2803/2000 προβλέπεται ήδη η υπό όρους αποχή από την ποινική δίωξη κατά τα άρθρα 48 και 49 του ΚΠΔ, οπότε αποτελεί αξιολογική αδυναμία να μην ισχύσει και γι' αυτά η διάταξη του άρθρ. 50.

7. Προσθήκες στα άρθρα 51 και 53 για την έγκληση

Αιτιολογικές σκέψεις: Η συμπλήρωση των διατάξεων των άρθρων 51 και 53 για την έγκληση του παθόντος, ώστε αυτή αφενός να υποβάλλεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 42 παρ. 2, 3 και 4 και αφετέρου επί απόρριψής της να επιδίδεται στον εγκαλούμενο διαρθρώνει ένα σαφέστερο πλαίσιο για την ορθή εφαρμογή τους. Εξάλλου, η εξαίρεση από την υποχρέωση κατάθεσης παραβόλου των δικαιούχων νομικής βοήθειας, όπως αυτοί

προσδιορίζονται στο άρθρο 1 του Ν. 3226/2004 προωθεί την πληρέστερη προστασία τους και συνάμα αποτρέπει τη διαφορετική αντιμετώπιση όμοιων περιπτώσεων.

8. Προσθήκη παραγράφου στο άρθρο 57

Αιτιολογικές σκέψεις: Η διάταξη αυτή διασφαλίζει την τήρηση του δεδικασμένου και την αρχή *ne bis in idem* κατά το άρθρο 50 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και αποτρέπει τη διενέργεια άσκοπων παράλληλων διαδικασιών που θα οδηγούσαν σε απαράδεκτο της δίωξης. Επιπλέον, είναι σύμφωνη με την απόφαση-πλαίσιο 2000/948/ΔΕΥ της 30ης Νοεμβρίου 2009 που προβλέπει τη διενέργεια διαδικασίας στην Eurojust με την οποία αποφασίζεται κατόπιν κοινής συμφωνίας των εισαγγελικών αρχών των κρατών μελών; η άσκηση δίωξης σε συγκεκριμένο κράτος μέλος. Ο περιορισμός της ισχύος της συγκεκριμένης πρόβλεψης σε «μη ημεδαπά πρόσωπα» εναρμονίζεται εξάλλου, όχι μόνον με το γράμμα και πνεύμα της ως άνω Απόφασης – Πλαίσιο 2009/948, αλλά και με τις αρχές της ενεργητικής προσωπικότητας (άρθρ. 6 ΠΚ) και της εδαφικότητας (άρθρ. 5 ΠΚ) που δεν επιτρέπουν την «απεμπόληση» της εθνικής δικαιοδοσίας.

9. Προσθήκες στα άρθρα 64, 65 και 83 για την υποστήριξη της κατηγορίας

Αιτιολογικές σκέψεις: Με τις δύο πρώτες προσθήκες διασαφηνίζεται αφενός μεν ότι οι κληρονόμοι του δικαιούμενου σε παράσταση υποστήριξης της κατηγορίας συνεχίζουν τη δηλωθείσα πριν τον θάνατό του παράσταση και αφετέρου ότι το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση οιονεί καθολικής διαδοχής νομικού προσώπου.

Η τρίτη προσθήκη είναι αναγκαία για να διευκρινιστεί ότι τυχόν απόσβεση της αστικής αξίωσης μετά τη δήλωση στην προδικασία και πριν την «επανάληψη» της στο ακροατήριο δεν επιφέρει κατάργηση του δικαιώματος παράστασης προς υποστήριξη της κατηγορίας. Αντιστοίχως αναγκαία είναι και η τελευταία προσθήκη, για να καταστεί σαφές ότι ο παριστάμενος για υποστήριξη της κατηγορίας πρέπει υποχρεωτικά να διορίσει συνήγορο στο ακροατήριο. Η ρύθμιση αυτή απηχεί τις ίδιες κατά κανόνα αντιλήψεις για τη θέση του πολιτικώς ενάγοντος στο προγενέστερο καθεστώς, αφού και υπό τον προϊσχύσαντα ΚΠΔ γινόταν δεκτή η υποχρέωση διορισμού συνηγόρου του πολιτικώς ενάγοντος ακόμα και στις περιπτώσεις παράστασης για υποστήριξη της κατηγορίας. Επίσης, η ρύθμιση αυτή είναι σύμφωνη με τον κανόνα του άρθρου 36 παρ. 1 τελ. εδ. Ν. 4194/2013, που επιβάλλει την υποχρεωτική παράσταση των διαδίκων με δικηγόρο για όλες τις υποθέσεις και σε όλες τις διαδικασίες.

10. Προσθήκη στο άρθρο 99 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Η διευκρίνιση στο τέλος του άρθρου 99 ΚΠΔ ότι ο κατηγορούμενος μπορεί να δηλώσει ρητά και ανέκκλητα ότι παραιτείται από το δικαίωμα διορισμού συνηγόρου έπρεπε να θεωρείται αυτονόητη και υπό την αρχική μορφή της διάταξης αυτής, αλλά τέθηκε για να τονιστεί η δυνατότητα αυτή και να αποφευχθεί τυχόν παρερμηνεία και κυρίως για να διευκρινιστεί ότι η δήλωση αυτή είναι ανέκκλητη με την έννοια ότι δεν μπορεί να ανακληθεί ούτε με αναλογική εφαρμογή του άρθρου 90 ΚΠΔ, χωρίς ωστόσο να αποκλείεται ο διορισμός συνηγόρου από τον ίδιο τον κατηγορούμενο.

11. Τροποποίηση άρθρου 110 για μονομελές εφετείο

Αιτιολογικές σκέψεις: Η επαναφορά του μονομελούς εφετείου ως δικαστηρίου εκδίκασης ορισμένων κακουργημάτων προωθείται με σκοπό την κάλυψη άμεσων αναγκών αποσυμφόρησης της κακουργηματικής ύλης μέχρις ότου αποδώσουν οι εναλλακτικοί θεσμοί απονομής ποινικής δικαιοσύνης. Η επαναφορά του μονομελούς εφετείου προωθείται ώστε να αποσυμφορηθεί η ύλη του τριμελούς και του πενταμελούς εφετείου. Άλλωστε, για την επιλογή αυτή συνεκτιμήθηκαν τα στατιστικά στοιχεία του Υπουργείου Δικαιοσύνης σε σχέση με την λειτουργικότητα και αποτελεσματικότητα του μονομελούς εφετείου. Καθώς, λοιπόν, η άμεση αποσυμφόρηση της κακουργηματικής ύλης συνιστά πρόταγμα για τις λειτουργικές ανάγκες του συστήματος απονομής της ποινικής δικαιοσύνης και καθώς επί του παρόντος δεν είναι προβλέψιμο το χρονικό διάστημα που θα χρειασθεί για την εμπέδωση των νέων εναλλακτικών θεσμών αποσυμφόρησης (αποχή, ποινική συνδιαλλαγή, ποινική διαπραγμάτευση), η νομοθετική παρέμβαση για την επαναφορά του μονομελούς εφετείου ως δικαστηρίου ουσίας κρίθηκε ως επιβεβλημένη τουλάχιστον για το μεταβατικό στάδιο της αποδοχής και αποτελεσματικής εφαρμογής των νέων εναλλακτικών θεσμών.

12. Συμπλήρωση του άρθρου 111 για την υλική αρμοδιότητα του τριμελούς εφετείου κακουργημάτων

Αιτιολογικές σκέψεις: Η συμπλήρωση της συγκεκριμένης ρύθμισης ήταν επιτακτική ύστερα από τις νέες ρυθμίσεις του ΠΚ σε σχέση με την κακουργιοποίηση συγκεκριμένων πράξεων. Το ίδιο ισχύει για την πρόβλεψη της παρ. 7 του άρθρου 111 σε σχέση με τις εφέσεις κατά των αποφάσεων όχι μόνον του τριμελούς πλημμελειοδικείου αλλά και του μονομελούς εφετείου.

13. Συμπλήρωση στο άρθρο 113.

Αιτιολογικές σκέψεις: Με τη συμπλήρωση του στοιχ. Β' της παρ. 1 του άρθρου 113 καθίσταται απολύτως σαφές ότι η αρμοδιότητα του τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων αναγνωρίζεται μόνο για τις πράξεις εκείνες των ανηλίκων, για τις οποίες επιτρέπεται περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων.

14. Τροποποίηση του άρθρου 120 για την καθ' ύλη αναρμοδιότητα

Αιτιολογικές σκέψεις: Α) Η πρόβλεψη του εδαφίου β' της παρ. 2 του άρθρου 120 που παρέχει στο δικαστήριο, το οποίο λόγω αναρμοδιότητας παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο, τις εξουσίες του άρθρου 315 για τη συνέχιση ή μη της προσωρινής κράτησης, την κατάργηση ή μη του εντάλματος σύλληψης, την επιβολή ή μη κατ' οίκον περιορισμού ή περιοριστικών όρων, καθώς και τη διατήρηση ή μη της δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων απηχεί τις δικαιοκρατικές αξιώσεις άμεσης εκ νέου αντιμετώπισης των ζητημάτων που συνδέονται με την παραπομπή του κατηγορουμένου. Προς αποφυγή καταχρήσεων οφείλει να διασαφηνιστεί ότι η συγκεκριμένη ρύθμιση έχει ως πεδίο αναφοράς τις περιπτώσεις αναρμοδιότητας δικαστηρίων κακουργημάτων, όπως λ.χ. της αναρμοδιότητας του μονομελούς εφετείου που παραπέμπει στο τριμελές εφετείο κακουργημάτων ή της αναρμοδιότητας του τριμελούς εφετείου κακουργημάτων που παραπέμπει στο ΜΟΔ. Στις περιπτώσεις αναρμοδιότητας τριμελούς πλημμελειοδικείου που παραπέμπει σε μονομελές πλημμελειοδικείο ή αντιστρόφως, η εφαρμογή των εξουσιών του άρθρου 315 είναι κατά κανόνα νοητή στις περιπτώσεις άρσης των τυχόν τεθέντων περιοριστικών όρων ή το πρώτον επιβολής τους σε εξαιρετικές περιστάσεις.

Β) Η κατάργηση του εδαφίου γ' της παρ. 2 του άρθρου 120 που διαλάμβανε ότι «Το μονομελές πλημμελειοδικείο παραπέμπει την υπόθεση στον εισαγγελέα» κρίθηκε αναγκαία αφενός για λόγους οικονομίας της δίκης και αφετέρου γιατί η επί μονομελούς πλημμελειοδικείου διάσπαση του κανόνα παραπομπής της υπόθεσης από το αναρμόδιο δικαστήριο κατευθείαν στο αντίστοιχο αρμόδιο δεν είχε επαρκή δικαιολόγηση, αφού δεν συνδεόταν με ζητήματα περικοπής υπερασπιστικών δικαιωμάτων, όπως επί κακουργημάτων όπου η διαβίβαση της δικογραφίας στον εισαγγελέα για να ακολουθήσει κυρία ανάκριση είναι ενόψει της δίκαιης δίκης επιβεβλημένη.

Γ) Η κατάργηση του εδαφίου γ' της παρ. 3 του άρθρου 120 που διαλάμβανε ότι «Αν η παραπομπή είχε διαταχθεί με βούλευμα, γίνεται κανονισμός αρμοδιότητας σύμφωνα με τα άρθρα 132 κ.ε.» κρίθηκε ως επιβεβλημένη, καθόσον η διαδικασία του κανονισμού αρμοδιότητας επί βουλευμάτων θεωρήθηκε ως πολυτελής διαδικασία για την επίλυση αντίστοιχων ζητημάτων.

15. Συμπλήρωση του άρθρου 124 για την τοπική αρμοδιότητα δικαστηρίων Πειραιά.

Αιτιολογικές σκέψεις: Πρόκειται για τη ρύθμιση του εδαφίου β' της παρ. 6 του άρθρου 111 του Ν. 4055/2012 που καταργήθηκε με τις μεταβατικές διατάξεις του ΚΠΔ (άρθρο 586 στοιχ. στ' ΚΠΔ). Η επαναφορά της ισχύος της για τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν στον Νομό Αττικής και σχετίζονται με ναυτικές διαφορές κρίνεται απαραίτητη, καθόσον παραδοσιακά οι εν λόγω ναυτικές διαφορές υπάγονταν στα δικαστήρια Πειραιά. Ταυτόχρονα προωθείται η ορθότερη ερμηνεία και εφαρμογή του δικαίου επί ζητημάτων ναυτικών διαφορών από τους πιο εξειδικευμένους στο εν λόγω αντικείμενο δικαστές του Πειραιά.

16. Συμπλήρωση του άρθρου 126 για την ένσταση αναρμοδιότητας

Αιτιολογικές σκέψεις: Η προσθήκη επιβάλλεται καθόσον διαφορετικά δεν θα είχε ο εισαγγελέας αρμοδιότητα για κήρυξη της τοπικής αναρμοδιότητας στην περίπτωση διενέργειας προανάκρισης.

17. Συμπλήρωση του άρθρου 127 για τη γενική διάταξη

Αιτιολογικές σκέψεις: Η ρητή αναφορά στο εδ. γ' και της περίπτωσης επιβολής του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση είναι επιβεβλημένη, ενόψει και του ότι κατά τον νέο ΚΠΔ γίνεται σαφής διάκριση των περιοριστικών όρων και του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση και το ένα μέτρο δεν εμπεριέχει ούτε επικαλύπτει το άλλο. Η διατήρηση του κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση και των περιοριστικών όρων μέχρι να αποφανθεί το συμβούλιο αποτελεί, άλλωστε, τη μοναδική δυνατή επιλογή, καθόσον η τυχόν δικονομική ταύτιση του κατ' οίκον περιορισμού με την προσωρινή κράτηση θα οδηγούσε στην αυτόματη μετατροπή του κατ' οίκον περιορισμού σε ένταλμα σύλληψης, όπερ είναι δικονομικά και συνταγματικά ανεπίτρεπτο. Συνεπώς, η δικονομική αντιμετώπιση του κατ' οίκον περιορισμού οφείλει να είναι στο πλαίσιο του άρθρου 127 ανάλογη με αυτήν των περιοριστικών όρων.

18. Τροποποίηση άρθρου 132 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Η ανάγκη απάλειψης από την παρ. 1 του άρθρου 132 των λέξεων «ή του επιτρόπου» είναι αυτονόητη, αφού οι επίτροποι δεν έχουν πεδίο αναφοράς στη

σύγχρονη δίκη. Περαιτέρω, για λόγους οικονομίας της δίκης και κυρίως για λόγους ορθολογικής λειτουργίας του θεσμού του κανονισμού αρμοδιότητας απαλείφτηκε η παρ. 2 του άρθρου 132 που προέβλεπε την ανάλογη εφαρμογή του κανονισμού στην περίπτωση του άρθρου 120 παρ. 3 εδ. τελευταίο.

19. Τροποποίηση άρθρου 138 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Η προσθήκη της παρ. 3 στο άρθρο 138 αντανακλά την ανάγκη μιας ισόρροπης προώθησης των στοχεύσεων της ποινικής δίκης αφενός για ενημέρωση των διαδίκων και ιδίως του κατηγορουμένου που συνδέεται με τα υπερασπιστικά δικαιώματά του και αφετέρου για προώθηση της εκδίκασης της υπόθεσης σε εύλογο χρόνο.

20. Τροποποίηση άρθρου 142 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Η επιλογή του νέου ΚΠΔ να καθαρογράφονται όλες οι ποινικές αποφάσεις και τα πρακτικά τους είναι απόλυτα δικαιολογημένη μόνο όσον αφορά τις αποφάσεις εκείνες, στις οποίες προηγήθηκε ουσιαστική αξιολόγηση αποδεικτικών μέσων, η οποία μπορεί να επηρεάσει επόμενα διαδικαστικά στάδια της ίδιας υπόθεσης ή ακόμα και άλλες συναφείς (πολιτικές ή ποινικές) δίκες. Αντίθετα, αναβλητικές αποφάσεις που είτε δεν σχετίζονται με την ουσία της υπόθεσης είτε προβλέπονται ως υποχρεωτικές από ειδικές διατάξεις και σε κάθε περίπτωση δεν μπορούν να προσβληθούν αυτοτελώς, μπορούν να εξαιρεθούν από τον πιο πάνω κανόνα, ενόψει και της υποστολέχωσης της γραμματείας των δικαστηρίων.

Ωστόσο, η καθαρογραφή των ερήμην καταδικαστικών αποφάσεων καθώς και εκείνων στις οποίες έχει δηλωθεί παράσταση προς υποστήριξη της κατηγορίας είναι αναγκαία, καθόσον αποτελεί ασφαλή αφετηρία για την άσκηση του ενδίκου μέσου της αναίρεσης ή και για τη διατύπωση αιτήματος προς άσκηση αναίρεσης από τον υποστηρίζοντα την κατηγορία.

Ως εξίσου αναγκαία κρίνεται, περαιτέρω, και η πρόβλεψη καθαρογραφής των προπαρασκευαστικών αποφάσεων με τις οποίες λύεται ένα ζήτημα, ακόμα και αν στη συνέχεια η υπόθεση αναβάλλεται για οποιονδήποτε λόγο, ακόμα και χωρίς ουσιαστική έρευνα της υπόθεσης, διότι στη μετ' απόδειξη συζήτηση το δικαστήριο θα δεσμεύεται από μία απόφαση που δεν έχει καθαρογραφεί και άρα δεν θα είναι σαφής και σε κάθε περίπτωση δεν θα είναι αιτιολογημένη και θα μπορεί να ανααιρεθεί μαζί με την τελειωτική απόφαση.

21. Τροποποίηση του άρθρου 143 για την τήρηση πρακτικών με φωνοληψία ή εικονοληψία

Αιτιολογικές σκέψεις: Η απάλειψη της δυνατότητας φωνοληψίας με πρωτοβουλία των διαδίκων ή του εισαγγελέα κρίθηκε σκόπιμη, καθόσον η ρύθμισή της κατέτεινε στην κάλυψη των αναγκών τήρησης πρακτικών με φωνοληψία κατά το ενδιάμεσο χρονικό διάστημα.

Η τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου 143 προωθεί την ανάγκη παροχής σαφέστερης εξουσιοδότησης στον Υπουργό Δικαιοσύνης για άμεση έκδοση Προεδρικού διατάγματος που να καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής ιδίως της εικονοτηλεδιάσκεψης στην ποινική δίκη. Η εφαρμογή αυτή ανήκει, άλλωστε, στον Πυλώνα ανάπτυξης Ψηφιακών Υποδομών που εισφέρουν στην ποιοτική αναβάθμιση του έργου της Δικαιοσύνης.

Ενόψει της επικείμενης ενίσχυσης της υλικοτεχνικής υποδομής των Δικαστηρίων στην κατεύθυνση αυτή είναι φανερό ότι η μη τήρηση των πρακτικών με φωνοληψία, ακόμα και εκεί που αυτή ορίζεται ως υποχρεωτική, δεν προκαλεί καμία ακυρότητα, αν το δικαστήριο

δεν διαθέτει τον απαιτούμενο τεχνικό εξοπλισμό και τούτο βεβαιώνεται στην απόφαση. Άλλωστε, το εδ. β' της παρ. 1 του άρθρου 143 που προβλέπει την υποχρεωτικότητα της τήρησης πρακτικών με φωνοληψία σε δίκες κακουργημάτων συναρτάται ευθέως και λογικώς με το εδ. α' της ίδιας παραγράφου. Συνεπώς, αν δεν υφίσταται δυνατότητα εφαρμογής του συστήματος φωνοληψίας λόγω ελλείψεων υποδομής, είναι αυτονόητο ότι δεν τίθεται ζήτημα υποχρεωτικότητας και στις δίκες κακουργημάτων.

22. Τροποποίηση του άρθρου 175 για την κάλυψη της ακυρότητας.

Αιτιολογικές σκέψεις: Η δυνητική αναβολή της συζήτησης από το δικαστήριο, που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, ενσαρκώνει την αξίωση της αρχής δικαστικής βοήθειας. Λόγω της ισότητας των διαδικών αλλά και του αντικειμενικού χαρακτήρα των κρίσεων του δικαστηρίου η ευχέρεια αυτή δεν πρέπει συναρτάται με τη δυνατότητα «να προξενηθεί βλάβη στην υπεράσπιση του κατηγορουμένου», όπως στο προηγούμενο νομικό καθεστώς, αλλά με τα δικαιώματα τόσο του κατηγορουμένου όσο και του παρισταμένου προς υποστήριξη της κατηγορίας.

23. Απόλειψη της παρ. 4 του άρθρου 176.

Αιτιολογικές σκέψεις: Η απόλειψη της παρ. 4 του άρθρου 176 είναι επιβεβλημένη, ώστε να μην υφίσταται αντίφαση προς το άρθρο 502 παρ. 4 ΚΠΔ που προβλέπει ότι, αν στην πρωτόδικη απόφαση υπάρχει ακυρότητα, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο δεν παραπέμπει την υπόθεση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, αλλά ακυρώνει την πρωτόδικη απόφαση και δικάζει το ίδιο ανέκκλητα. Το ίδιο δε ισχύει στην έφεση κατά βουλευμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 482 ΚΠΔ. Εξάλλου και η ειδικότερη πρόβλεψη σχετικά με την επιστροφή της διαδικασίας στο στάδιο, κατά το οποίο έλαβε χώρα η ακυρότητα, δεν έχει αυτοτελή λόγο ύπαρξης, δεδομένου ότι η επιβαλλόμενη σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 176 επανάληψη των ακύρων πράξεων αυτονοήτως ισοδυναμεί με επαναφορά στο στάδιο, στο οποίο έλαβε χώρα η ακυρότητα. Το αυτό ισχύει και για τις ακυρότητες της προδικασίας, οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 174 παρ. 1 και 2 δεν μπορούν να προταθούν στο ακροατήριο.

24. Τροποποίηση του άρθρου 178 για τα αποδεικτικά μέσα

Αιτιολογικές σκέψεις: Η θέση του εισαγγελέα επιβάλλει την αντιστοίχισή του ως προς τη δέσμευσή του για την έρευνα και των μέσων υπεράσπισης του κατηγορουμένου με σκοπό την εξακρίβωση της αλήθειας.

25. Προσθήκη στο άρθρο 188 ΚΠΔ.

Αιτιολογικές σκέψεις: Παρά την κατάργηση της παρεπόμενης ποινής της στέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων η διατήρησή της στο πλαίσιο του άρθρου 188 είναι αναγκαία, καθόσον η απαγόρευση εν προκειμένω αφορά την αναξιοπιστία του πραγματοποιώμενα λόγω της τέλεσης εγκλήματος που επέσυρε την ποινή αυτή και όχι καθ' εαυτήν την ποινή. Άλλωστε, η κατάργηση της παρεπόμενης αυτής ποινής και η αντικατάστασή της δεν αναιρεί την απαγόρευση και τον σκοπό της σε σχέση με την προώθηση της αντικειμενικότητας των πραγματοποιωμένων.

26. Προσθήκη εδαφίου στο άρθρο 243 για την προκαταρκτική εξέταση

Αιτιολογικές σκέψεις: Η προσθήκη στο εδάφιο α' του άρθρου 243 για τη διενέργεια της προκαταρκτικής εξέτασης σύμφωνα και με τη ρύθμιση του άρθρου 245 παρ. 1 εδ. δ – ζ είναι απαραίτητη, ώστε να ρυθμίζεται ευθέως το σχετικό ζήτημα. Η δεύτερη προσθήκη του εδ. γ' αποτελεί υποχρέωση που προκύπτει από την επικείμενη κύρωση της «Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας και του Πρωτοκόλλου του Συμβουλίου της Ευρώπης για την τροποποίηση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την καταστολή της τρομοκρατίας, και συναφείς διατάξεις». Κατά την εναρμόνιση, ωστόσο, λήφθηκε μέριμνα, ώστε η προσθήκη να μην αποκλίνει από τις γενικές προϋποθέσεις και το πνεύμα της διάταξης του άρθρου 254 που ρυθμίζει τη λήψη των ειδικών ανακριτικών πράξεων. Διαφορετικά θα είχαμε για την ίδια στόχευση (δηλ. την καταπολέμηση της τρομοκρατίας) δύο διαφορετικές ρυθμίσεις με διαφορετικές προϋποθέσεις που θα δημιουργούσαν διαφορετικές ταχύτητες και εν τέλει σύγχυση.

27. Τροποποίηση του άρθρου 245 για την προανάκριση

Αιτιολογικές σκέψεις: Παρά την αρχική βούληση πλήρους κατάργησης της τακτικής προανάκρισης, η έστω συρρικνωμένη μορφή τακτικής προανάκρισης που παρέμεινε στον νέο κώδικα επιτάσσει την πρόβλεψη ρύθμισης της διενέργειας αλλά και της περάτωσης της. Εύλογα, άλλωστε, αφού - ακόμα και στις ελάχιστες περιπτώσεις του πεδίου εφαρμογής της - οι ρυθμίσεις των νέων εδαφίων είναι απαραίτητες, καθόσον εξειδικεύουν τη διενέργεια όλων των προανακριτικών πράξεων που αφορούν την υπόθεση, τη συνεργασία των ανακριτικών υπαλλήλων διαφορετικών εφετειακών περιφερειών καθώς και τους τρόπους περάτωσης της προανάκρισης.

28. Διόρθωση του άρθρου 253 για τις έρευνες

Αιτιολογικές σκέψεις: Η αντικατάσταση της λέξης «ανάκρισης» με τις λέξεις «ανακριτική διαδικασία» έγινε ενόψει της κύρωσης της «Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας και του Πρωτοκόλλου του Συμβουλίου της Ευρώπης για την τροποποίηση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την καταστολή της τρομοκρατίας, και συναφείς διατάξεις», μολονότι και υπό την προηγούμενη διατύπωση ήταν ερμηνευτικά σαφές ότι οι έρευνες του άρθρου 253 αφορούσαν κάθε ανακριτική διαδικασία.

Η προσθήκη της φράσης «κι αν αυτή αφορά κατοικία» αποκαθιστά τη διάταξη κατά το περιεχόμενό της, αφού η φράση αυτή αφαιρέθηκε εκ προφανούς παραδρομής και δεν απηχούσε βούληση της Επιτροπής για διενέργεια όλων των ερευνών με παρουσία δικαστικού προσώπου. Για αυτόν τον λόγο και κρίθηκε αναγκαία η μεταβατική διάταξη, ώστε να μην αφήνεται πεδίο δυσλειτουργίας.

29. Συμπλήρωση του άρθρου 274 για την έρευνα των μέσων υπεράσπισης

Αιτιολογικές σκέψεις: Με την εν λόγω ρύθμιση καθίσταται σαφές ότι κατά την δικαστική αντιμετώπιση των αποδεικτικών αιτημάτων του άρθρου 102 δεν απαιτείται η υποβολή αιτιολογημένης πρότασης του εισαγγελέα, αλλά η διατύπωση της γνώμης του. Η επιλογή αυτή είναι εύλογη, αφού η τυχόν αξίωση υποβολής αιτιολογημένης πρότασης του εισαγγελέα θα μπορούσε να καθυστερήσει τη διαδικασία ολοκλήρωσης της ανάκρισης, καθόσον θα επέτρεπε επί απόρριψης σχετικού αιτήματος υποβαλλόμενου πριν την περάτωσή της την προσφυγή στο συμβούλιο και συνακόλουθα την επιβράδυνση της έναρξης

της ενδιάμεσης διαδικασίας. Το πρόβλημα αυτό θα είχε μάλιστα πολλαπλασιαστική ένταση στην περίπτωση πολυπρόσωπων υποθέσεων, όπου με την υποβολή διαδοχικών αιτημάτων η περάτωση της ανάκρισης θα μπορούσε να καταστεί απρόβλεπτο μέγεθος.

30. Συμπλήρωση των άρθρων 288, 290, 291, 294 και 382 για τον κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση

Αιτιολογικές σκέψεις: Οι προσθήκες αυτές είναι αναγκαίες, καθόσον στο πλαίσιο του νέου ΚΠΔ ο κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση αντιμετωπίζεται ως ένα μέτρο δικονομικού καταναγκασμού διακριτό από την προσωρινή κράτηση και τους περιοριστικούς όρους, κείμενο ανάμεσα στα παραπάνω μέτρα. Επομένως, πρέπει να γίνεται ρητή μνεία για τον κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση και δεν αρκούν οι ρυθμίσεις που αφορούν τους περιοριστικούς όρους. Επιπλέον με τη συμπλήρωση στο εδάφιο β' της παρ.1 του άρθρου 290 ΚΠΔ εξασφαλίζεται η αντιστοίχιση του τρόπου κατάθεσης της προσφυγής του προσωρινώς κρατούμενου με τον γενικότερο τρόπο άσκησης των ενδίκων μέσων που καθορίζεται στο άρθρο 474 ΚΠΔ.

31. Τροποποίηση άρθρων 301, 302 για ποινική συνδιαλλαγή

Αιτιολογικές σκέψεις: Η αντικατάσταση της φράσης «...στους συνηγόρους των διαδίκων για τη σύνταξη...» με τη φράση «...στους διαδίκους για τη σύνταξη...» στην παράγραφο 3 του άρθρου 301 ΚΠΔ έγινε για λόγους νομοτεχνικής συνέπειας, διότι φορείς των εννόμων συμφερόντων που αποτελούν αντικείμενο του πρακτικού ποινικής συνδιαλλαγής είναι οι διάδικοι, δηλαδή ο κατηγορούμενος και ο παθών από το ποινικό αδίκημα. Περαιτέρω, η διάταξη της ίδιας παραγράφου συμπληρώθηκε με την πρόβλεψη δυνατότητας παράτασης της προθεσμίας των δεκαπέντε ημερών, που τάσσει ο εισαγγελέας στους διαδίκους για τη σύνταξη του πρακτικού συνδιαλλαγής, μέχρι δεκαπέντε ημέρες ακόμα, προκειμένου να καταστεί αποτελεσματική η επιτυχής περάτωση της διαδικασίας της ποινικής συνδιαλλαγής και να μην εγκλωβίζεται αυτή σε ασφυκτικά χρονικά πλαίσια.

Για λόγους ορθής εφαρμογής του θεσμού οφείλει να διασαφηνιστεί ότι το πρακτικό ποινικής συνδιαλλαγής των διαδίκων αφορά μόνο την υλική ζημία του παθόντα, που περιλαμβάνεται στη ποινική κατηγορία και, ως εκ τούτου, όπως και στη περίπτωση της χρηματικής ικανοποίησης για την ηθική βλάβη, ο παθών – και ασφαλώς και το Δημόσιο ως ζημιωθέν - έχει δικαίωμα να διατυπώνει επιφύλαξη στο πρακτικό αυτό για τη νόμιμη απαίτηση αποζημίωσης για κάθε τυχόν περαιτέρω ζημία του από το αδίκημα, χωρίς η επιφύλαξη αυτή να εμποδίζει τη συνέχιση και ολοκλήρωση της διαδικασίας της ποινικής συνδιαλλαγής.

Η διόρθωση του παροράματος που υπήρξε στον τίτλο του άρθρου 302 εξαλείφει τη διάσταση που παρουσιάστηκε στον μεν τίτλο να αναφέρεται «μέχρι την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας» στο δε γράμμα του άρθρου 302 «μέχρι το πέρας της αποδεικτικής διαδικασίας».

Η προσθήκη εδαφίου β' στην παρ.2 του άρθρου 302 ΚΠΔ καθιστούν δυνατή την επίσπευση των διαδικασιών ποινικής συνδιαλλαγής και ποινικής διαπραγμάτευσης στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες έχει γίνει επίδοση της κλήσης ή του κλητηρίου θεσπίσματος και η δικάσιμος που ορίστηκε υπερβαίνει τους τέσσερις μήνες. Κατ' αυτόν τον τρόπο προωθείται

η επιτάχυνση της διαδικασίας σε όσες περιπτώσεις υφίστανται αποκαταστατικής ή συμβιβαστικής μορφής αιτήματα των κατηγορουμένων.

Η προσθήκη στην παρ. 3 του άρθρου 302 των περιπτώσεων ποινικής συνδιαλλαγής επί πλημμελημάτων καθίσταται απολύτως αναγκαία, αφού διαφορετικά ο δράστης μιας πλημμεληματικής ψευδούς βεβαίωσης που θα αποκαθιστούσε τη ζημία δεν θα μπορούσε να υπαχθεί σε ποινική συνδιαλλαγή, με αποτέλεσμα η κακουργηματική ψευδής βεβαίωση λόγω συνδιαλλαγής να επέσυρε ποινή ενός έτους, μικρότερη δηλαδή από την πιθανολογούμενη πλημμεληματική ποινή. Εξάλλου, στο πεδίο εφαρμογής της ποινικής συνδιαλλαγής εντάχθηκαν στη διαδικαστική αυτή φάση και τα «κακουργήματα που χωρίς βία ή απειλή στρέφονται κατά της ιδιοκτησίας και της περιουσίας», καθώς αν η ικανοποίηση του ζημιωθέντα επί κακουργήματος έλαβε χώρα μετά την αμετάκλητη παραπομπή δεν υφίσταται δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 381. Πάντως, όπως διαπιστώνεται, οι θεσμοί της έμπρακτης μετάνοιας και της ποινικής συνδιαλλαγής έχουν μεν ως κοινό παρονομαστή την αποκατάσταση της ζημίας, η οποία όμως επέρχεται με διαφορετική μέθοδο, δηλαδή στην μεν έμπρακτη μετάνοια με μονομερή δήλωση του υπαιτίου ανεξάρτητα από τη βούληση του παθόντος, στη δε ποινική συνδιαλλαγή με τη σύνταξη σχετικού πρακτικού, στο οποίο συμβάλλεται και ο παθών. Αυτό σημαίνει ότι στην ποινική συνδιαλλαγή με βάση την αρχή της διάθεσης είναι δυνατόν η ζημία να μην έχει πράγματι αποκατασταθεί στο σύνολό της, παρά τη σχετική δήλωση των μερών στο πρακτικό συνδιαλλαγής. Ούτως εχόντων των πραγμάτων, ο κατηγορούμενος που αποκαθιστά αποδεδειγμένα, μονομερώς και πλήρως τη ζημία είναι άξιος επικριέστερης αντιμετώπισης από εκείνον που συμφωνεί με τον παθόντα να αποκαταστήσει μέρος αυτής, λαμβανομένου υπόψη και του κακουργηματικού χαρακτήρα των πράξεων.

Τέλος, η ρύθμιση της παρ. 6 του άρθρου 302 για τις ποινές υπακούει στην αξίωση της αρχής της αναλογικότητας.

32. Τροποποίηση άρθρου 303 για την ποινική διαπραγμάτευση

Αιτιολογικές σκέψεις: Η προσθήκη στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 303 για την ανάλογη εφαρμογή των παρ. 1 και 2 του άρθρου 302 κρίθηκε αναγκαία για να καλυφθεί η εφαρμογή της ποινικής διαπραγμάτευσης και στην αντίστοιχη διαδικαστική φάση.

33/34/35. Τροποποιήσεις των άρθρων 308, 309, 321 και 323 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Στο σύνολό τους οι τροποποιήσεις αυτές κατατείνουν στην ισόρροπη και λειτουργική προώθηση των διαδικαστικών αναγκών. Ειδικότερα η συμπλήρωση της περίπτωσης των άρθρων 374 και 380 ΠΚ, στο άρθρο 309 ΚΠΔ, με τη φράση «εφόσον η υπόθεση ανήκει στην καθ' ύλη αρμοδιότητα του μονομελούς ή τριμελούς εφετείου» στοχεύει στον αποκλεισμό της δυνατότητας παραπομπής με κλητήριο θέσπισμα σε όσες περιπτώσεις – ενόψει της αλλαγής των απειλούμενων ποινών στον ΠΚ – υποθέσεις που υπάγονται στην καθ' ύλη αρμοδιότητα του ΜΟΔ θα έπρεπε επί συρροής του υπαγόμενου στο ΜΟΔ εγκλήματος με υπαγόμενο στο τριμελές ή μονομελές εφετείο κακουργημάτων εγκλήματος να παραπέμπονται με τον τρόπο παραπομπής του βαρύτερου εγκλήματος. Με την εν λόγω ρητή αναφορά εξασφαλίζεται ότι η εισαγωγή υπόθεσης για κακούργημα στο ακροατήριο με κλητήριο θέσπισμα θα περιορίζεται στις υποθέσεις που εισάγονται στο μονομελές και τριμελές εφετείο και όχι στο ΜΟΔ, όπου συμμετέχουν πρωτοδίκες και ένορκοι

στους οποίους η ύπαρξη του βουλεύματος καλύπτει σε μεγαλύτερο βαθμό τις λειτουργικές ανάγκες αλλά και την ανάγκη αποτροπής έμμεσων επηρεασμών τους από τις νομικές απόψεις ανώτερων δικαστών.

36. Προσθήκη στο άρθρο 340 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Η ενόψει της δίκαιης δίκης αξίωση ενημέρωσης του κατηγορουμένου για τις συνέπειες της ερημοδικίας του και τα αποτελέσματα τυχόν παράλειψης αυτής επιτάσσει τη συγκεκριμένη ρύθμιση. Με τη ρύθμιση αυτή επιλύεται το ερμηνευτικό ζήτημα της υποχρεωτικής ή μη επανάληψης της ενημέρωσης σε κάθε επόμενο διαδικαστικό στάδιο, όπως π.χ. στη μετ' αναβολή δικάσιμο ή στην κατ' έφεση δίκη.

37. Προσθήκες στα άρθρα 410, 414, 415 και 416 για την ποινική διαταγή.

Αιτιολογικές σκέψεις: Στο σύνολό τους οι ως άνω παρεμβάσεις κατατείνουν στη διασαφήνιση πτυχών του νομικού πλαισίου της ποινικής διαταγής, ώστε να εξασφαλιστεί η ορθή εφαρμογή του.

38. Προσθήκη στο άρθρο 432 για την αναστολή της εκδίκασης

Αιτιολογικές σκέψεις: Η αιτιολογική σκέψη που διατυπώθηκε σε σχέση με την όμοια προσθήκη στο άρθρο 340 ισχύει και εν προκειμένω, καθόσον η αξίωση ενημέρωσης του κατηγορουμένου για τις συνέπειες της ερημοδικίας του και τα αποτελέσματα της τυχόν παράλειψης αυτής παραμένει αναλλοίωτη.

39. Συμπλήρωση του άρθρου 438.

Αιτιολογικές σκέψεις: Στο δίκαιο της έκδοσης ίσχυε ότι δεν χωρεί έκδοση για εγκλήματα, που κατά το ελληνικό δίκαιο διώκονται κατ' έγκληση, όταν δεν έχει υποβληθεί έγκληση του παθόντος. Η απαγόρευση αυτή δικαιολογούταν λόγω της κατά κανόνα μικρής απαξίας των κατ' έγκληση διωκόμενων εγκλημάτων υπό το καθεστώς του προϊσχύσαντος ποινικού κώδικα. Ήδη όμως ο νέος ΠΚ καθιστά κατ' έγκληση διωκόμενα όλα τα εγκλήματα κατά των περιουσιακών αγαθών (εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας και της περιουσίας) εξαιρουμένων της κλοπής, της ληστείας, εν μέρει της απιστίας και των λοιπών περιουσιακών εγκλημάτων, εφόσον στρέφονται κατά του Δημοσίου. Εφόσον υπό το νέο καθεστώς του ΠΚ καθίστανται κατ' έγκληση διωκόμενα περιουσιακά εγκλήματα που τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος, δημιουργείται κατ' άρθρο 438 περ. γ ΚΠΔ κώλυμα έκδοσης στα εγκλήματα αυτά, όταν δεν έχει υποβληθεί έγκληση του παθόντος. Η συχνότητα τέλεσης σε συνδυασμό με την αυξημένη απαξία των περιουσιακών εγκλημάτων (ιδίως όταν αυτά τιμωρούνται κατά το ελληνικό δίκαιο σε βαθμό κακουργήματος) καθιστά από δικαιοπολιτική άποψη αδικαιολόγητη την απαγόρευση έκδοσης του υπαιτίου για μόνο το λόγο ότι δεν έχει υποβληθεί έγκληση του παθόντος. Για τον λόγο αυτόν κρίθηκε αναγκαίο να προβλεφθεί εξαίρεση από την απαγόρευση έκδοσης στα κατ' έγκληση διωκόμενα περιουσιακά εγκλήματα. Άλλωστε, με την εισαγωγή αυτής της εξαίρεσης δεν δημιουργείται κίνδυνος έκδοσης για όλως ελαφρά περιουσιακά αδικήματα, τα οποία και υπό τον προϊσχύσαντα ΠΚ διώκονταν κατ' έγκληση (π.χ. κλοπή ή υπεξαίρεση ευτελούς αξίας – άρθρο 377 ΠΚ), διότι σε αυτά ούτως ή άλλως δεν χωρεί κατ' άρθρο 437 περ. α ΚΠΔ έκδοση λόγω του ύψους της απειλούμενης ανώτατης ποινής που υπολείπεται του ορίου των δύο ετών.

40. Συμπλήρωση στο άρθρο 465 για την άπαξ κρίση περί άσκησης ενδίκου μέσου

Αιτιολογικές σκέψεις: Η πρόβλεψη που για πρώτη φορά προστέθηκε στη σχετική διάταξη του άρθρου 465 του νέου ΚΠΔ για την άπαξ κρίση του εισαγγελέα εφετών και του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου ως προς την αναγκαιότητα ή μη άσκησης ενδίκου μέσου και τη μη δυνατότητα επανάκρισης της ίδιας υπόθεσης από άλλο εισαγγελικό λειτουργό, όφειλε, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, να επεκταθεί και στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Έτσι, εάν ο τελευταίος αποφάνθηκε αρνητικά επί σχετικής αίτησης του κατηγορουμένου ή του παριστάμενου για την υποστήριξη της κατηγορίας, δεν θα υφίσταται πλέον δυνατότητα σε άλλον εισαγγελέα πλημμελειοδικών να ανατρέψει την παραπάνω απορριπτική κρίση του.

41. Συμπλήρωση στο άρθρο 471.

Αιτιολογικές σκέψεις: Για την ταυτότητα του νομικού λόγου οφείλει να μην αναστέλλεται η απόλυση του κατηγορουμένου από τις φυλακές, όταν ασκείται ένδικο μέσο εναντίον του σχετικού βουλεύματος, και στις περιπτώσεις που το συμβούλιο πλημμελειοδικών παύει οριστικά την ποινική δίωξη ή την κηρύσσει απαράδεκτη, αφού και σ' αυτές τις περιπτώσεις το βούλευμα έχει απαλλακτικό περιεχόμενο, όπως και όταν αποφαινεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία εναντίον του κατηγορουμένου.

42. Τροποποίηση του άρθρου 473 ΚΠΔ.

Αιτιολογικές σκέψεις: Αναφορικά με τη συγκεκριμένη προσθήκη: Με τη με αριθμό 2009/299/ΔΕΥ/26-2-2009 απόφαση πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης τροποποιήθηκε η με αριθμό 202/584/ΔΕΥ/13-6-2002 όμοια απόφαση για το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης. Σύμφωνα με τις νέες ρυθμίσεις, οι οποίες μεταφέρθηκαν και στο ελληνικό εσωτερικό δίκαιο με το Ν. 4596/2009, η εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης που εκδόθηκε για την έκτιση ποινής, η οποία επιβλήθηκε με απόφαση εκδοθείσα ερήμην του καταδικασθέντα κατηγορουμένου, είναι πλέον επιτρεπτή μόνο εφόσον συντρέχει κάποια από τις πιο κάτω περιπτώσεις: α) ο κατηγορούμενος εκπροσωπήθηκε από δικηγόρο, στον οποίο έδωσε σχετική εντολή, β) ο κατηγορούμενος κλητεύθηκε αυτοπροσώπως ή δεν κλητεύθηκε μεν αυτοπροσώπως αλλά ενημερώθηκε με άλλα μέσα κατά τρόπο ώστε να αποδεικνύεται ότι αυτός τελούσε εν γνώσει της προγραμματισμένης δίκης, γ) κατά το εσωτερικό δίκαιο του κράτους έκδοσης του εντάλματος προβλέπεται η μετά την παράδοση του εκζητούμενου εκ νέου εκδίκαση της υπόθεσης στην ουσία της, εκτός αν ο εκζητούμενος αποδεχθεί ρητά την απόφαση ή δεν ασκήσει κατ' αυτής προβλεπόμενο ένδικο μέσο μέσα στην ισχύουσα προθεσμία, η οποία αρχίζει από την προσωπική επίδοση της απόφασης σ' αυτόν. Ενόψει των προαναφερομένων ρυθμίσεων, οι οποίες αποτυπώθηκαν και στο χρησιμοποιούμενο έντυπο (φόρμα), η έκδοση στην Ελλάδα ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης με σκοπό την έκτιση ποινής είναι αν όχι αδύνατη τουλάχιστον ιδιαίτερα προβληματική αφού: α) σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις φυγοποιών η καταδικαστική απόφαση έχει εκδοθεί ερήμην του κατηγορουμένου, χωρίς αυτός να εκπροσωπηθεί από διορισθέντα δικηγόρο, β) σε όλες σχεδόν τις πιο πάνω περιπτώσεις ο ερημοδικασθείς κατηγορούμενος έχει κλητευθεί είτε με θυροκόλληση στη δηλωθείσα διεύθυνση κατοικίας, είτε ως άτομο άγνωστης διαμονής (επί πλημμελημάτων), γ) η επίδοση της

απόφασης γίνεται κατά τον ίδιο τρόπο και δ) κατά τις ισχύουσες διατάξεις δεν προβλέπεται η άνευ ετέρου εκ νέου εκδίκαση της υπόθεσης στην ουσία της όταν το ζητήσει ο κατηγορούμενος, δεδομένου ότι αυτό προϋποθέτει τη συνδρομή και άλλων προϋποθέσεων (επίκληση λόγου ανωτέρας βίας για την αιτιολόγηση του εκπροθέσμου της πάντοτε εκπροθέσμως ασκούμενης έφεσης και αποδοχή του λόγου αυτού από το δικαστήριο). Είναι λοιπόν προφανής η ανάγκη άμεσης νομοθετικής παρέμβασης; ώστε να εξασφαλίζεται η συνδρομή σε κάθε περίπτωση κάποιας από τις προμνησθείσες προϋποθέσεις εκτέλεσης του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και να καταστεί έτσι εφικτή και πάλι η έκδοση στην Ελλάδα ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης με σκοπό την έκτιση ποινής, δυνατότητα που στην ουσία έχει πάψει να υφίσταται. Με δεδομένο ότι οι σχετικές με τις επιδόσεις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας δεν είναι δυνατόν να εξασφαλίσουν την αυτοπρόσωπη κλήτευση του κατηγορουμένου ή την πραγματική ενημέρωση του για την προγραμματισμένη δίκη, η λύση του προβλήματος πρέπει να αναζητηθεί στην κατεύθυνση της χωρίς περιορισμούς εκ νέου εκδίκασης της υπόθεσης στην ουσία της όταν το ζητήσει ο κατηγορούμενος.

43. Συμπλήρωση στο άρθρο 476.

Αιτιολογικές σκέψεις: Στο σύνολο των επιμέρους παρεμβάσεων στο άρθρο 476 επιδιώχθηκε η ισόρροπη προώθηση τόσο των συμφερόντων του διαδίκου που άσκησε το ένδικο μέσο όσο και του συμφέροντος εύρυθμης λειτουργίας της γραμματείας της εισαγγελίας ή του συμβουλίου.

44. Συμπλήρωση του άρθρου 483 για την αναίρεση βουλεύματος

Αιτιολογικές σκέψεις: Η εν λόγω προσθήκη αποσκοπεί στην εξασφάλιση της γνώσης του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου σχετικά με την άσκηση ή μη έφεσης εκ μέρους του εισαγγελέα εφετών, έτσι ώστε να ασκήσει ο ίδιος παραδεκτά αναίρεση, εφόσον οι δύο προθεσμίες προβλέφθηκε να «τρέχουν» παράλληλα και με το ίδιο ακριβώς απώτατο χρονικό σημείο λήξης. Με τη νέα ρύθμιση προβλέπεται ρητά πλέον ότι η προθεσμία για την άσκηση αναίρεσης εκ μέρους του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών αρχίζει από τη λήξη της προθεσμίας έφεσης του εισαγγελέα εφετών.

45. Συμπλήρωση των άρθρων 486 και 500 για την έφεση κατά αθωωτικής απόφασης που επιβάλλει μέτρο θεραπείας

Αιτιολογικές σκέψεις: Αμφότερες οι προσθήκες, που είχαν τεθεί στον προϊσχύσαντα ΚΠΔ με τις διατάξεις των άρθρων 4 και 8 παρ. 2 Ν. 4509/2017, είχαν διαγραφεί στο Σχέδιο διότι κατά τον ΠΚ (άρθρο 70) προβλέπεται συχνός έλεγχος του μέτρου από το συμβούλιο πλημμελειοδικών, που καθιστά υπερβολική την άσκηση έφεσης κατά των σχετικών βουλευμάτων. Γι' αυτό και στον νέο ΚΠΔ ενσωματώθηκαν μόνον οι διατάξεις των άρθρων 4, 5, 6 και 8 παρ. 2 Ν. 4509/2017 στα άρθρα 283 παρ. 1 τελ. εδ., 313 εδ. β', 315 παρ. 6 και 555 παρ. 1 ΚΠΔ. Καθώς, ωστόσο, παραμένει στο άρθρο 70 παρ. 3 ΠΚ η πρόβλεψη για αυτεπάγγελτο διορισμό συνηγόρου στη διαδικασία «του Εφετείου σε περίπτωση άσκησης έφεσης» η επαναφορά αμφότερων των προσθηκών είναι απαραίτητη για νομοτεχνικούς λόγους εναρμόνισης των δύο κωδίκων.

46. Τροποποιήσεις στο άρθρο 489 για την έφεση εναντίον καταδικαστικής απόφασης

Αιτιολογικές σκέψεις: Ήδη από την πρώτη εφαρμογή του του νέου τρόπου υπολογισμού της χρηματικής ποινής διαφάνηκε ότι τα μετά την επιβολή της χρηματικής ποινής ζητήματα αντιμετωπίζονται με αναγωγή όχι στις ημερήσιες μονάδες, αλλά στο γινόμενο ημερήσιων μονάδων και ύψους αυτών. Επιπρόσθετα, ενόψει του ότι σε μεγάλο αριθμό ειδικών ποινικών νόμων εξακολουθεί να υπάρχει πρόβλεψη για επιβολή χρηματικής ποινής σε απόλυτο αριθμό, κρίθηκε σκόπιμη η αντιμετώπιση των σχετικών με το εκκλητό των αποφάσεων ζητημάτων με βάση το γινόμενο αυτό και όχι με τις ημερήσιες μονάδες.

47. Τροποποιήσεις στα άρθρα 490 και 491 για την έφεση

Αιτιολογικές σκέψεις: Η παρ. 2 του άρθρου 490 ΚΠΔ μεταφέρεται ως παρ. 2 στο άρθρο 491 ΚΠΔ για νομοτεχνικούς λόγους. Άλλωστε, από προφανή παραδρομή και μόνον είχε παραλειφθεί η συνδυαστική αναφορά των άρθρων 489 και 491 που αφορούν τις ασκούμενες από τον εισαγγελέα εφέσεις, καθώς προδήλως σε αμφότερες τις περιπτώσεις υφίσταται ανάγκη για ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία.

48. Τροποποιήσεις στο άρθρο 495 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Η συμπλήρωση της διάταξης με τη φράση «ή των περιουσιακών στοιχείων που δεσμεύθηκαν» έγινε για λόγους πληρότητας, ώστε να παρέχεται και σε αυτές τις περιπτώσεις το δικαίωμα άσκησης έφεσης στον κατηγορούμενο, τον παρασταθέντα για την υποστήριξη της κατηγορίας, καθώς και στον τρίτο.

49. Τροποποιήσεις στο άρθρο 497 για την ανασταλτική δύναμη της έφεσης

Αιτιολογικές σκέψεις: Η πρώτη προσθήκη για τη δυνατότητα υποβολής αίτησης αναστολής εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης με συνημμένο αντίγραφο της πρωτοβάθμιας απόφασης ή απόσπασμά της κατατείνει στην εξασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης του κατηγορουμένου στη Δικαιοσύνη σε εύλογο χρόνο, πρόσβαση που δοκιμάζεται ενόψει του παρατηρούμενου φαινομένου υπερβολικής καθυστέρησης της καθαρογραφής των πρωτόδικων αποφάσεων. Συνάμα, κατατείνει στην αντιμετώπιση ζητημάτων που προκύπτουν από την καθυστέρηση εκδίκασης των εφέσεων, όπως της ανάγκης υποβολής της σχετικής αίτησης αναστολής σε περιπτώσεις έκτακτων περιπτώσεων που δεν εξυπηρετούνται αν απαιτηθεί η προηγούμενη καθαρογραφή της απόφασης. Οι ανάγκες αυτές υπερισχύουν, άλλωστε, της ανάγκης επισκόπησης των στοιχείων της πρωτοβάθμιας απόφασης, καθώς η τελευταία μπορεί να καλυφθεί με σχετική επάρκεια από το εισαγωγικό της κατηγορίας έγγραφο (κλητήριο θέσπισμα ή κλήση) που θα συνοδεύει το απόσπασμα και ενδεχομένως σε κάποιες περιπτώσεις και από την επισκόπηση των πρόχειρων πρακτικών της υπόθεσης.

Η δεύτερη προσθήκη έχει διορθωτικό χαρακτήρα, καθόσον μετά την αναδιατύπωση των άρθρων 284 και 285 ΚΠΔ, όπου ρυθμίζονται τα σχετικά με τον κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση, η ορθή παραπομπή από τη διάταξη του άρθρου 497 παρ. 7 είναι στα άρθρα 284 και 285 ΚΠΔ (και όχι «στο άρθρο 284 με την εξαίρεση της παρ. 2 του άρθρου 285», που περιείχε η προηγούμενη πρόβλεψη του άρθρου 497 παρ. 7 ΚΠΔ). Άλλωστε, το περιεχόμενο εκείνης της εξαίρεσης είναι πλέον το περιεχόμενο της παρ. 1 του άρθρου 285 ΚΠΔ, όπου τίθενται τα χρονικά όρια ισχύος του συγκεκριμένου μέτρου και τα περι

εξακολούθησης ή παράτασής του, τα οποία δεν βρίσκουν έδαφος εφαρμογής όταν ο κατ' οίκον περιορισμός επιβάλλεται ως όρος για τη χορήγηση αναστολής εκτέλεσης της πρωτοβάθμιας απόφασης.

50. Τροποποίηση του άρθρου 498 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Η διαγραφή του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 498 που οδηγούσε άνευ ετέρου στην άμεση εκτέλεση της απόφασης σε περίπτωση παράλειψης διορισμού αντικλήτου ή μη δήλωσης της κατοικίας κρίθηκε σκόπιμη, καθόσον θεωρήθηκε ως δυσανάλογη.

51. Προσθήκη εδαφίου στο άρθρο 500 ΚΠΔ για την προπαρασκευαστική διαδικασία

Αιτιολογικές σκέψεις: Η ενόψει της δίκαιης δίκης αξίωση ενημέρωσης του κατηγορουμένου για τις συνέπειες της ερημοδικίας του και τα αποτελέσματα τυχόν παράλειψης αυτής επιτάσσει τη συγκεκριμένη ρύθμιση, με την οποία εξασφαλίζεται συνάμα η μη επανάληψη της ενημέρωσης σε κάθε επόμενο διαδικαστικό στάδιο, όπως π.χ. στη μετ' αναβολή δικάσιμο.

52. Τροποποίηση του άρθρου 502

Αιτιολογικές σκέψεις: Η τροποποίηση είναι αναγκαία για να εναρμονιστεί η συγκεκριμένη ρύθμιση με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις των άρθρων 121 και 126 παρ. 2 ΚΠΔ.

53. Προσθήκη εδαφίου στο άρθρο 512 ΚΠΔ για τη διαδικασία

Αιτιολογικές σκέψεις: Ισχύουν όσα αναφέρονται και για το άρθρο 500.

54. Τροποποίηση του άρθρου 513 ΚΠΔ

Η αντικατάσταση της λέξης «πρόταση» από τη λέξη «σημείωμα» έγινε για λόγους ακριβέστερου προσδιορισμού της υποχρέωσης του εισαγγελέα, αφού το σημείωμα είναι εξ ορισμού γραπτό. Πάντως, η ρητή αναφορά στην υποχρέωση κατάθεσης του σημειώματος στον γραμματέα της έδρας μέχρι την έναρξη της συζήτησης δεν θα μπορούσε να οδηγήσει σε ερμηνείες που θα δικαιολογούσαν την κατάθεση μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκδίκασης των υποθέσεων.

55. Συμπλήρωση του άρθρου 523 ΚΠΔ

Με την προσθήκη αυτή τίθεται χρονικός περιορισμός για την αποφυγή της παραγραφής, αλλά και αναγκαίως οριοθετείται η έναρξη της προθεσμίας μετά την καθαρογραφή της απόφασης, διότι τότε και μόνο καθίσταται βέβαιο ότι δεν κρίθηκε προταθείς λόγος αναίρεσης.

56. Συμπλήρωση του άρθρου 552.

Αιτιολογικές σκέψεις: Αμφότερες οι προβλέψεις κρίνονται ως αναγκαίες για την κάλυψη των κενών που υφίστανται στο πεδίο εκτέλεσης της ποινής της δήμευσης.

57. Προσθήκη στο άρθρο 553 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Η προσθήκη αυτή είναι αναγκαία για να εξακολουθούν να εκτελούνται με παραγγελία σύλληψης και προσωπικής κράτησης (κατ' ανώτατο όριο τις 365 ημέρες, ως ίσχυε και εννοείται για ποσά που υπερβαίνουν τις 3.000 ευρώ, σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 3 Ν. 3904/2010 και την Εγκύκλιο ΕισΑΠ 13/2011) μέχρι τη βεβαίωσή τους χρηματικές ποινές που δεν υπολογίζονται σε ημερήσιες μονάδες.

58. Προσθήκη στο άρθρο 590 ΚΠΔ

Αιτιολογικές σκέψεις: Η εν λόγω προσθήκη στις μεταβατικές διατάξεις κρίθηκε αναγκαία για εξασφαλισθεί η απρόσκοπτη πρόσβαση στο δικαστήριο των εγκαλούντων σε περιπτώσεις που υπό το ισχύον νομικό πλαίσιο θα θεωρούνταν δικονομικά ορθές. Η επέμβαση αυτή αντανακλά εύλογα και τη σταθμιστική νομοθετική επιλογή μη διατήρησης της καταβολής παραβόλου ως συστατικού στοιχείου του παραδεκτού της έγκλησης.

Άρθρο 8

Διόρθωση παροραμάτων και παραδρομών στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που κυρώθηκε με τον ν. 4620/2019.

Άρθρο 9

II. ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Τροποποίηση του άρθρου 214 Ν. 2287/1995

Αιτιολογικές σκέψεις: Με τη ρύθμιση αυτή καλύπτεται το κενό σε σχέση με την αρμοδιότητα των στρατιωτικών δικαστηρίων επί υποθέσεων εκτέλεσης περισσότερων αποφάσεων αλλά και επί υποθέσεων ποινικής συνδιαλλαγής και διαπραγμάτευσης. Συνάμα εξασφαλίζεται η αποτροπή αρρυθμιών κατά την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν τις ειδικότερες αρμοδιότητες των στρατιωτικών δικαστηρίων.

2. Τροποποίηση της παρ. 5 του άρθρου 42 του Ν. 4557/2018.

Αιτιολογικές σκέψεις: Η ανάγκη εναρμόνισης των ρυθμίσεων των διατάξεων αφενός του άρθρου 34 παρ. 2 ΚΠΔ και αφετέρου του άρθρου 42 παρ. 5 του Ν. 4557/2018 επιβάλλεται τόσο για λόγους νομοθετικής συνέπειας (αφού δεν νοείται διαφορετική νομική αντιμετώπιση απολύτως όμοιων μέτρων) όσο όμως και για λόγους σύμπλευσης με την ευρωπαϊκή δικαιοταξία. Διότι πέραν των ζητημάτων συνταγματικότητας και δικαιοκρατικότητας που θέτει η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων για αόριστο χρονικό διάστημα (βλ. ad hoc ΣτΕ σχετικά με ν. 3316/2014, 1260/2015 καθώς και ΟΟΣΑ, 2018, Αξιολόγηση του Νομικού και Κανονιστικού Πλαισίου για την Ανάκτηση Περιουσιακών Στοιχείων στην Ελλάδα) η ανυπαρξία σαφών και ανάλογων χρονικών ορίων δέσμευσης στη ρύθμιση του άρθρου 42 παρ. 5 του Ν. 4557/2018 που αφορά την Αρχή Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες διαφοροποιεί αναίτια σε δικαιοκρατικό επίπεδο τη Χώρα μας από την αντίστοιχη νομοθεσία των λοιπών Χωρών της ΕΕ και την ίδια την ευρωπαϊκή δικαιοταξία που αξιώνει «η έκδοση της διάταξης περί δέσμευσης να τηρεί την αρχή της αναλογικότητας, να επικυρώνεται από δικαστήριο ή δικαστή και να έχει περιορισμένη χρονική της διάρκεια» (βλ.

http://knjiznica.sabor.hr/pdf/E_publicacije/Comparative_law_study_of_the_implementation_of_mutual_recognition.pdf

Εξάλλου, η διατήρηση της αόριστης δέσμευσης για τις διατάξεις που εκδίδει ο Πρόεδρος της Αρχής, ενόψει του χρονικού περιορισμού που θέτει η διάταξη του άρθρου 34 ΚΠΔ για τις δεσμεύσεις των Εισαγγελέων Οικονομικού Εγκλήματος, εμφανίζεται ως προδήλως προβληματική και για αμιγώς δικονομικούς λόγους, δεδομένου ότι η μεν διάταξη του Προέδρου της Αρχής εκδίδεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 5 Ν. 4557/2018 με μόνη την προϋπόθεση ότι διεξάγεται έρευνα, δηλαδή σε εξαιρετικά πρώιμο στάδιο της υπόθεσης και χωρίς γνώση οποιουδήποτε στοιχείου της δικογραφίας, ενώ η δέσμευση εκ μέρους των Εισαγγελέων Οικονομικού Εγκλήματος εκδίδεται κατά κανόνα ύστερα από σχετική έρευνα των στοιχείων της δικογραφίας με τη μορφή αιτιολογημένης εισαγγελικής Διάταξης.

Τούτων δοθέντων, η εναρμόνιση της ρύθμισης του άρθρου 42 παρ. 5 του Ν. 4557/2018 με τη ρύθμιση του άρθρου 34 παρ. 2 ΚΠΔ σε σχέση με το τεθειμένο ανώτατο χρονικό όριο δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων εμφανίζεται ως επιτακτική και εντάσσεται στις ελάχιστες εγγυήσεις που αξιώνει κάθε κράτος δικαίου κατά τη διαχείριση των επαχθών δικονομικών μέτρων. Το ανώτατο όριο των δεκαοκτώ μηνών συμβαδίζει, άλλωστε, με το συνταγματικά ορισμένο ανώτατο όριο διάρκειας της προσωρινής κράτησης, διαμορφώνοντας ένα κοινό δικονομικό χρονικό πλαίσιο ανεκτής από άποψη τεκμηρίου αθωότητας επιβάρυνσης, η τυχόν διαστολή του οποίου θα το καθιστούσε εκ προοιμίου ουσιαστικά άδικο ως προδήλως δυσανάλογο.

3. Τροποποίηση των άρθρων 97, 98 και 100 Ν. 4622/2019.

Αιτιολογικές σκέψεις: Ενόψει της επαναφοράς σε ισχύ των άρθρων 35 και 36 ΚΠΔ επιβάλλεται η μερική τροποποίηση των άρθρων 97, 98 και 100 του Ν. 4622/2019, ώστε να εναρμονιστούν με τις ρυθμίσεις του νέου ΚΠΔ. Ειδικότερα:

Α) Η ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου 97 του Ν. 4622/2019 είναι απαραίτητη καθώς το πεδίο εφαρμογής της προανάκρισης έχει περιοριστεί δεσμευτικά στον ΚΠΔ σε συγκεκριμένες περιπτώσεις στις οποίες δεν μπορεί να ενταχθεί αυτή της παρ. 1 του άρθρου 97 Ν. 4622/2019. Άλλωστε, στην πρακτική αρκεί πλήρως η διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης που έχει διευρυνθεί και παρέχει περισσότερες ανακριτικές δυνατότητες.

Β) Η ρύθμιση της παρ. 3 του άρθρου 97 Ν. 4622/2019 κατατείνει στην αποτροπή περιπτώσεων παράλληλης αρμοδιότητας μεταξύ του εποπτεύοντος Εισαγγελέα Εφετών και των ειδικών Εισαγγελέων των άρθρων 33 έως 36 ΚΠΔ που οδηγούν σε καθυστέρηση αλλά και σε υπονόμηση του κύρους του κρατικού μηχανισμού.

Γ) Η ρύθμιση της παρ. 4 του άρθρου 97 Ν. 4622/2019 που καθορίζει στενά όρια στη διάρκεια της προανάκρισης και ανάκρισης στα συγκεκριμένα εγκλήματα βαρύνεται με τη μορφή ότι εισάγει την εικόνα μιας παραδικονομίας. Άλλωστε, αυτό που θέλει πράγματι ο νομοθέτης είναι να δείξει την ανάγκη γρήγορης διεκπεραίωσης των υποθέσεων αυτών και τούτο μπορεί να επιτευχθεί με την προτροπή στο στοιχείο α της παρ. 4 ότι τα εγκλήματα αυτά «ανακρίνονται και εκδικάζονται κατά προτίμηση», αλλά κυρίως με την εφαρμογή της παρ. 5 που προβλέπει τη διεξαγωγή της ανάκρισης από ανακριτές στους οποίους ανατίθεται αποκλειστικά η ανάκριση αυτών των εγκλημάτων.

Δ) Η τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 97 Ν. 4622/2019 είναι απολύτως αναγκαία, διότι η επανασύσταση της αρμοδιότητας του Συμβουλίου Εφετών σε αυτά τα εγκλήματα, όπως και η διεύρυνση των περιπτώσεων απευθείας κλήσης, διασπά τη λειτουργική κατανομή του νέου ΚΠΔ, χωρίς απαραίτητα να προσφέρει ουσιαστικά κάτι περισσότερο. Στο προηγούμενο καθεστώς η αρμοδιότητα του Συμβουλίου Εφετών είχε συνδεθεί κυρίως με την παραπομπή στα εγκλήματα κατά της διαφθοράς και στα εγκλήματα κατά καταχραστών του Δημοσίου (Ν. 1608/1950) που έχει καταργηθεί. Τέτοιος λόγος ανακατανομής δεν συντρέχει στις σημερινές καταστάσεις υπό την ισχύ του νέου κώδικα και επομένως πρέπει να αφεθεί να λειτουργήσει το μοντέλο του νέου κώδικα, στις διατάξεις του οποίου να παραπέμπει ο Ν. 4622/2019.

Ε) Η τροποποίηση της παρ. 7 του άρθρου 97 Ν. 4622/2019 είναι προδήλως αναγκαία για να εναρμονισθεί το γράμμα της με την ορολογία του νέου ΚΠΔ και τις ρυθμίσεις του για την υποστήριξη της κατηγορίας, αντί για παράσταση πολιτικής αγωγής.

ΣΤ) Η προσθήκη στην παρ. 1 του άρθρου 98 Ν. 4622/2019 είναι αναγκαία, ώστε να αποτρέπεται ο κίνδυνος επικαλύψεων ως προς τις αρμοδιότητες που δημιουργούν περιττές καθυστερήσεις και τερπιλίζουν την αξιοπιστία του κρατικού μηχανισμού.

Ζ) Η προσθήκη άρθρο 100 Ν. 4622/2019 είναι αναγκαία, καθόσον πολλές από τις δικονομικές αυτές ενέργειες διέπονται από ειδικές προϋποθέσεις του ΚΠΔ, όπως αυτή του άρθρου 265 για την κατάσχεση ψηφιακών δεδομένων (Οδηγία 2016/680/ΕΕ, Σύμβαση Βουδαπέστης - .ν. 4411/2016), με συνέπεια η μη τήρησή τους να επιφέρει απόλυτη ακυρότητα, πλήττοντας την αποτελεσματικότητα της σχετικής δράσης και θέτοντας το σχετικό υλικό σε αμφισβήτηση.

Η) Και αυτή η τροποποίηση του άρθρου 100 Ν. 4622/2019 είναι απαραίτητη, ώστε να μην αποκλείεται η εφαρμογή των σχετικών διατάξεων στο νόμο αυτό για τα αδικήματα που ούτως ή άλλως εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του ΚΠΔ.

Θ) Τέλος, η προσθήκη στο άρθρο 100 Ν. 4622/2019 επιβάλλεται, καθόσον δεν νομιμοποιείται οποιαδήποτε διαφοροποίηση στις περιπτώσεις αυτές από τις ανάλογες περιπτώσεις αντιμετώπισης των εμπειρογνομόνων και των εν γένει ειδικών επιστημόνων που συνεπικουρούν το έργο του εισαγγελέα εγκλημάτων διαφθοράς.

Άρθρο 10

Ειδική διάταξη

Μετά την κατάργηση των πταισμάτων με την διάταξη του άρθρου 468 παρ.1 ΠΚ, επιβάλλεται για την άμεση και αδιάκοπη προστασία του ευαίσθητου ζητήματος της κοινής ησυχίας, η αναγωγή τους σε ελαφρά πλημμελήματα, ώστε να εξασφαλίζεται η βεβαίωση αυτών των ποινικών παραβάσεων από τα αρμόδια αστυνομικά όργανα.

Άρθρο 11

Έναρξη ισχύος

Προβλέπεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος νόμου, από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

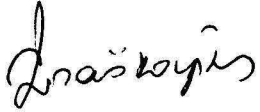
Αθήνα, 31 Οκτωβρίου 2019

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ